

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Mari Wiklund

KOTI JOKA MUUTTUI HELVETIKSI

Mikä saa naisen lopulta lähtemään väkivaltaisesta parisuhteesta?

Sosiaali- ja terveysala
2016

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Mari Wiklund
Opinnäytetyön nimi	”Koti joka muuttui helvetiksi”. Mikä saa naisen lopulta lähtemään väkivaltaisesta parisuhteesta?
Vuosi	2016
Kieli	suomi
Sivumäärä	52 + 2 liitettä
Ohjaaja	Ahti Nyman

Tutkimuksen tavoitteena oli löytää jokin yhdistävä tekijä uhrien väkivaltaisesta parisuhteesta lähtemiseen. Opinnäytetyön tavoitteena oli, että tutkimustulokset edesauttaisivat ymmärtämään sitä, miksi ja missä vaiheessa naiset hakeutuvat pois väkivaltaisesta suhteesta. Toimeksianto organisaationa toimi Vaasan ensi- ja turvakoti.

Opinnäytetyön päätutkimusmenetelmänä käytettiin puolistrukturoitua kyselylomaketta. Lomake toteutettiin sähköisen lomakepohjan avulla ja linkki kyselyyn oli saatavilla sosiaalisessa mediassa. Tutkimukseen osallistui 12 henkilöä. Vastaajien iän ja kokeman väkivallan lajin osalta aineisto analysoitiin kvantitatiiviselle tutkimusanalyysille ominaisella taulukkomenetelmällä, avoimet kysymykset taas aineistolähtöistä sisällönanalyysia apuna käyttäen. Kyselyyn vastattiin anonymisti, mutta vastaajalla oli mahdollisuus jättää lomakkeeseen sähköpostiosoitteensa, jolloin opinnäytetyön tekijällä olisi mahdollisuus kysyä vastaajan kuulumisia vajaan vuoden kuluttua ensimmäisestä kyselystä. Vastaajista viisi antoi sähköpostiosoitteensa tulevia jatkokysymyksiä varten.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että naisten antamissa vastauksissa oli havaittavissa yhtäläisyyttä parisuhteesta lähtemisessä. Monet naisista kokivat, että miehen uskottomuus oli juuri se viimeinen pisara. Opinnäytetyöntekijän mielestä vastaukset olivat yllättäviä, sillä lähdön syyllä hän oletti väkivallan olleen se suurin syy. Heti toisena syynä lähdölle oli kuitenkin parisuhteessa tapahtuva väkivalta, sen eri muodoissa. Analyysiä tehdessä esiin nousi lisäksi miehen päihteiden käyttö. Myös lapsiin kohdistunut henkinen tai fyysinen väkivalta oli osalle syy lähtöön. Osalla naisista olivat heidän omat lapsensa kehoittaneet jättämään kyseisen elämän tilanteen.

ABSTRACT

Author	Mari Wiklund
Title	“A home turning in to hell”. What makes a women leave a violent relationship?
Year	2016
Language	finnish
Pages	52 + 2 Appendices
Name of Supervisor	Ahti Nyman

This study relates to family violence and abuse and has been conducted on the behalf of the family shelter in Vaasa (Vaasan ensi ja turvakoti). The main objective is to identify triggers for why a woman decides to leave an abusive relationship. The purpose of this study was to advance the understanding of why and when women decide to leave an abusive relationship.

A semistructured questionnaire was used as the main method for this study. The questionnaire was linked to in social media and filled in electronically. In total 12 persons took part in the study. A qualitative analysis was made on the responses based on the age and type of violence experience by the respondents. The questionnaire included open ended questions, which were analysed in a qualitative manner by content analysis. The respondents could remain anonymous with the possibility to provide their e-mail address for follow-up questions after one year from the initial inquiry. From the respondents five submitted their e-mail address for follow-up questions.

The study revealed several similarities for why a woman decides to leave an abusive relationship. Several of the women mentioned that the infidelity of the man was the final and most important trigger. This finding was a surprise to the author since the assumption was that the final trigger would have been violence. Violence, in several forms, was however raised as the second most important trigger. Substance abuse was also mentioned as a significant trigger. Another reason was abuse and violence towards children and in some cases it was mentioned that the children had prompted the woman to leave the relationship

Keywords Family violence, family shelter, divorce, survival

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	5
2	PERHEVÄKIVALTA JA SUOMEN LAKI.....	6
	2.1 Rikostilastot	7
	2.2 Perheväkivaltaan liittyviä rikosnimikkeitä	9
	2.1 Apua parisuhdeväkivaltaan.....	11
	2.2 Turvakoti uhrille	11
	2.3 Jussi-työ tekijälle	13
3	VÄKIVALLAN OSAPUOLET	14
	3.1 Nainen perheväkivallan keskellä	15
	3.2 Perheväkivallan vaikutukset lapseen	17
	3.3 Kotieläimet perheväkivallan uhreja	19
	3.4 Perheväkivalta ja häpeä.....	19
	3.1 Perheväkivalta ja siinä selviytyminen.....	20
	3.2 Väkivaltaisesta parisuhteesta lähteminen	21
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	24
	4.1 Tutkimusmenetelmät.....	25
	4.2 Aineistonkeruumenetelmä	25
	4.3 Aineiston analysointi	26
	4.4 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	27
5	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	28
	5.1 Vastaajien taustatiedot	28
	5.2 Vastaajan parisuhde	29
	5.3 Väkivallan muodot.....	29
	5.4 Aika parisuhteessa	30
	5.5 Perheen lapset	33
	5.6 Mikä tekijä sai sinut lähtemään?.....	34
	5.7 Lähtöpäätös ja tunteet	35
	5.8 Eron jälkeen	37

5.9 Viesti muille.....	38
5.10 Tulevaisuus	40
5.11 Jatkokysymykset	41
5.12 Eron jälkeinen elämä.....	41
5.13 Tulevaisuuden parisuhde	42
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	44
7 POHDINTA.....	47
LÄHTEET.....	49
LIITTEET	

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Kuvailtu aika parisuhteessa.	s. 30
Kuvio 2. Lasten suhtautuminen tilanteeseen.	s. 33
Kuvio 3. Lähtöpäätöksentekoon vaikuttavast asiat.	s. 34
Kuvio 4. Lähtöpäätöksen aikaan saamat tunteet.	s. 36
Kuvio 5. Eron jälkeen.	s. 37
Kuvio 6. Viesti muille uhreille.	s. 39
Kuvio 7. Tulevaisuuden näkymät.	s. 40
Taulukko 1. Naisiin kohdistunut perheväkivalta 2013.	s. 8
Taulukko 2. Vastaajan ikä.	s. 28
Taulukko 3. Mahdollisten lasten iät.	s. 28
Taulukko 4. Aika suhteen päättymisestä.	s. 29
Taulukko 5. Parisuhteen kesto vuosina.	s. 29
Taulukko 6. Väkivallan eri muodot.	s. 30

LIITELUETTELO**LIITE 1.** Kyselylomake**LIITE 2.** Jatkokyselylomake

1 JOHDANTO

Aihe, jota opinnäytetyön kautta lähdettiin tutkimaan, on valitettavan yleinen suomalaisissa kodeissa. Eikä vain Suomessa, vaan maailmanlaajuisesti. Se on aihe, joka repii monet sydämet tuhansiksi pieniksi paloiksi. Parisuhdeväkivalta on naiselle suuri häpeä, josta halutaan vaieta. Siitä puhuminen on suorastaan tabu ja se koskettaa suurta joukkoa naisia, myös opinnäytetyöntekijää henkilökohtaisesti. Kirjallisuuskatsauksen perusteella väkivaltaisista suhteista ja niistä toipumisesta on tutkittu paljon, mutta ne eivät anna vastausta siihen, mikä on se viimeinen tekijä, joka saa naisen lähtemään lopullisesti väkivaltaisesta parisuhteestaan. ”Koti joka muuttui helvetiksi” kuvaa juuri sitä suhteen alussa olevaa aikaa, kun ollaan onnesta sekaisin ja niin sanotusti ”taivaissa”, mutta väkivallan astuttua mukaan kuvioihin, muuttuu se täysin päinvastaiseksi. Siitä tulee maanpäällinen helvetti.

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia onko jokin uhreja yhdistävä tekijä, joka saa heidät lopulta irtautumaan perheväkivallan siteistä. Mitä tapahtuu naisten elämässä juuri ennen lopullisen lähtöpäätöksen tekemistä? Meillä kaikilla kun on oma katkeamispisteemme, mikä se kenelläkin on, ja milloin se piste saavutetaan, vaihtelee henkilöstä toiseen. Tavoitteena on löytää jokin uhreja yhdistävä tekijä, mitä tapahtuu ennen lopullisen lähtöpäätöksen tekemistä. Alatutkimusongelmana opinnäytetyössä tutkitaan lisäksi, miten mahdolliset lapset vaikuttavat naisen lähtöpäätökseen.

Tutkimustulosten osalta opinnäytetyöntekijällä on toiveena, että vastaukset edesauttaisivat ymmärtämään sitä, missä vaiheessa naiset hakeutuvat pois väkivaltaisesta suhteesta. Aihe on surullisen yleinen ja jatkuvasti ajankohtainen ja toiveena on, että opinnäytetyöni antaisi uusia työkaluja etenkin henkilöille, jotka työskentelevät parisuhdeväkivaltaa kokeneiden naisten kanssa. Toiveena on lisäksi, että naiset jotka elävät väkivaltaisessa parisuhteessa, tai ovat juuri päässeet siitä pois, saisivat tämän työn kautta tunteen, että lopullinen lähtö on mahdollista. Opinnäytetyön tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää monipuolisesti eri sosiaalialan töissä, kuten perhe- ja äitiysneuvolassa sekä ensi- ja turvakodissa.

2 PERHEVÄKIVALTA JA SUOMEN LAKI

Kun on kysymys perheväkivallasta, tarkoitetaan sillä henkistä, ruumiillista ja seksuaalista laajaa väkivaltaa avioliitossa tai muussa parisuhteessa. Parisuhteella puolestaan viitataan avio- tai avoliittoon, jolloin oleellista on muodollinen rekisteröinti, yhdessä asuminen tai suhteen henkilökohtainen luonne. Myös parisuhteen päätymisen jälkeen tapahtuvaa väkivaltaa kutsutaan perheväkivallasta. Myös lapsiin kohdistuva väkivalta on perheväkivaltaa. (L78/2010.)

Parisuhde- ja perheväkivaltaan liittyvien rikosnimikkeiden tunnusmerkistö on Suomessa pysynyt ennallaan jo pitkän ajan. Rikoslaki pohjautuu vuoden 1889 lainsäädäntöön, johon muutoksia on tehty vuosien mittaa yhteiskunnan tarpeiden mukaisesti. Parisuhde- ja perheväkivaltaan liittyvän lainsäädännön viimeisimmät muutokset ovat olleet esitutkinnalliset ja syyteoikeudelliset muutokset vuonna 2010–2011 (L21.4.1995/578, L13.5.2011/441) muutokset sekä viimeisimpänä vainoamisen rikosnimikkeen lisäys rikoslakiin (L13.12.2013/879).

Niemi-Kiesiläisen tutkimuksesta ilmenee, että väkivaltaa koetaan paljon suomalaisissa kodeissa. Yleensä tekijänä on mies ja uhrina nainen. Sillä on tapana pahentua ajan myötä fyysisesti, mutta myös henkinen väkivalta on usein mukana. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 46.) Piispa, Heiskanen, Kääriäinen ja Sirén (2005) ovat tutkineet naisiin kohdistunutta parisuhdeväkivaltaa. Tutkimus on samansuuntainen kuin vuonna 1997 toteutettu tutkimus Usko, toivo ja hakkaus (Heiskanen & Piispa 1997). Tulosten mukaan noin joka kymmenes väkivaltaisesta suhteesta eronnut nainen oli kokenut väkivaltaisuutta vähintään seitsemän vuoden ajan ja väkivaltaisuus oli jatkunut myös viimeisen vuoden ajan ennen eroa. Tutkimuksen mukaan noin joka kolmas väkivaltaisesta suhteesta eronnut nainen joutuu eron jälkeen kokemaan häirintää tai ahdistelua entisen miehensä toimesta. (Piispa ym. 2005.) Tutkimuksen mukaan väkivallasta kärsineiden naisten auttamiseen kuluu paljon yhteiskunnan varoja, jotka koostuvat terveys-, sosiaali- ja oikeussektoreista (Heiskanen & Piispa 2000, 5). Oletettavaa on, että nämä kustannukset ovat vain nousseet kuluneen viidentoista vuoden aikana. Siksi onkin tärkeää, että ennaltaehkäisevään työhön panostetaan, koska se on aina yhteiskunnalle edullisempää.

Jotta asiaa voidaan edes lähteä tutkimaan lakipykälien kautta, on rikos tultava ilmi viranomaisille. Jollei poliisi saa asiasta tietoa, ei se myöskään etene mihinkään. Kaikilla ihmisillä on oikeus tehdä rikosilmoitus, sen sijaan tavallisella kansalaisella ei ole velvollisuutta ilmoittaa, jo tapahtuneesta rikoksesta. Rikosilmoituksen voi tehdä kuka tahansa henkilö joka kokee, että rikos on tapahtunut. Se voi olla uhri tai tekijä itse, viranomainen, naapuri tai ulkopuolinen henkilö joka on tietoinen rikoksen tapahtumisesta. Rikosilmoituksen tehdessä, henkilön ei tarvitse tietää onko kyseinen tekijä syylistynyt tekoonsa vai ei. Se riittää, että hän havainnoiltaan epäilee rikosta, jolloin asia siirtyy poliisin tutkittavaksi. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 169.)

2.1 Rikostilastot

Saamme paljon tilastotietoa poliisilta, mutta se, mitä perheen sisällä tapahtuu, tulee poliisin tietoon vain harvoin. Poliisin mukaan parisuhdeväkivallasta tehtyjä ilmoituksia on alle 10 prosenttia ja nämäkin tapaukset ovat niitä kaikkein vakavampia. Vuonna 2002 poliisille tuli alle 3000 perheväkivaltatapausta. Pahoinpitely oli näistä yleisin rikos ja niitä oli kaiken kaikkiaan 2765, eli noin 10 prosenttia poliisin tietoon tulleista 28 000 pahoinpitelystä. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 31.)

Pohjanmaan poliisilaitoksen ylikonstaapeli Kai Sippola, toimitti tilastoatietoa opinnäytetyöntekijälle vuodelta 2013 (ks taulukko 1). Tilasto oli surullista katsottavaa, sillä lukemat ovat aivan toista kuin vuonna 2002, jolloin Niemi-Kiesiläinen teki tutkimuksensa. Tilastoissa tulee ilmi koko Suomen tilanne, kuin myös Vaasan. Tilastoihin vaikuttaa kuitenkin se, että Niemi-Kiesiläisen tutkimuksen jälkeen on tehty lainsäädäntömuutos. Rikoslain uudistuksen mukaan kotona tapahtuva väkivalta, on nykyään virallisen syytteen alainen rikos. Lain mukaan asianomistaja ei voi enää päättää itse, tehdäänkö väkivaltaisesti käyttäytyvästä puolisoista rikosilmoitusta vai ei, poislukien esimerkiksi lievä pahoinpitely silloin kun se on kohdistunut yli 15 vuotta vanhaan henkilöön. (L19.12.1889/39.) Naiselle voi olla hyvin vaikeaa, tai jopa mahdotonta tehdä omaa puolisoaan vastaan rikosilmoitusta, sillä pelko, että mies kostaa tai häpeän tunne siitä, että asia tulee ilmi. (Hagelberg 1996, 37.)

Virallisen syytteen alaiset rikokset ovat nykyään lähes kaikki henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset. Yleisen syyttäjän ajamista syyteistä poisluettavissa ovat niin sanotut asianomistajarikokset, eli lievä pahoinpitely, sukupuoliyhteyteen tai seksuaaliseen tekoon pakottaminen. Näitä rikoksia ei poliisin toimesta tutkita eikä syyttäjän toimesta ajeta ellei asianomistaja vaadi teosta rangaistusta. Esitutkinta lopetetaan jos uhri, eli asianomistaja peruu vaatimuksensa ja syyttäjä jättää asian ajamatta ellei asianomistaja vaadi syytettä nostettavaksi. (L22.7.2011/805.) Kunkin rikoksen syyteoikeus ilmenee kyseisen rikoksen kohdalta rikoslaista. (L19.12.1889/39).

Taulukko 1. Naisiin kohdistunut perheväkivalta 2013

Naisiin kohdistunut perheväkivalta 2013		
Osallisen tapausten lkm	Perheväkivalta	
	2013	
	Asianomistaja	
	Nainen	
	<i>Koko maa</i>	<i>Vaasa</i>
Henkirikokset	22	0
Murha	8	0
Murhan yritys	0	0
Tappo	3	0
Tapon yritys	11	0
Pahoinpitelyrikokset	4 926	42
Törkeä pahoinpitely	83	2
Törkeän pahoinpitelyn yritys	18	0
Pahoinpitely	3 516	35
Pahoinpitelyn yritys	21	0
Lievä pahoinpitely	1 288	5
Raiskausrikokset	46	1
Törkeä raiskaus	6	0
Törkeän raiskauksen yritys	0	0
Raiskaus	34	1
Pakottaminen sukupuoliyhteyteen	6	0

2.2 Perheväkivaltaan liittyviä rikosnimikkeitä

Tutkimuksessa on tuotu esiin osa perheväkivaltaan liittyvistä rikosnimikkeistä. Näitä ovat mm: pahoinpitely, lievä pahoinpitely, törkeä pahoinpitely, laitton uhkaus, raiskaus, vainoaminen sekä eläinsuojelurikos.

Pahoinpitely. Rikoslain henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten yleisin rikos on selvästi pahoinpitely, eli tilanne jossa aiheutetaan toiselle henkilölle ruumillista väkivaltaa ja vahingoitetaan toisen terveyttä. Parisuhteessa tapahtunut pahoinpitely on yleisen syytteen alainen rikos jossa asianomiastajalla ei tarvitse olla vaatimuksia rangaistuksen tai korvausten osalta. (L21.4.1995/578.)

Lievä pahoinpitely. Lieväpahoinpitely on vuoden 2010 jälkeen yleisen syytteen alainen rikos silloin kun se tapahtuu parisuhteessa elävän parin tai perheen keskuudessa. Pari- ja perheväkivallan ulkopuolella lievä pahoinpitely on asianomistajarikos ja on selvitettävissä suppean esitutkinnan ja rangaistusvaatimusmenettelyn kautta. Lievän pahoinpitelyn tunnusmerkistö täyttyy, jos aiheuttaa toiselle henkilölle vähäistä vahinkoa ja teko myös kokonaisuudessaan on vähäinen. Käytännössä tämä voisi olla tukistaminen tai ns. luunappien antaminen jotka eivät aiheuta muuta kuin hetkellistä kipua. Lievästä pahoinpitelystä seuraa vain sakkorangaisutus. (L21.4.1995/578.)

Törkeä pahoinpitely. Törkeän pahoinpitelyn tunnusmerkistö täyttyy silloin kun väkivaltaa käyttäen aiheutetaan toiselle henkilölle vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaarallinen tila, tai jos teko tehdään erityisen raa'alla tai julmalla tavalla tai siinä käytetään ampuma- tai teräasetta taikka muuta niihin rinnastettavia hengenvaarallisia välineitä. (L19.12.1889/39.) Kun kyseessä on vaikea ruumiinvamma, tarkoitetaan sillä esimerkiksi näön tai kuulon menettämistä tai huomattavaa vahingoittumista, tai muuta vammaa, jotka ovat merkittävät uhrin fyysiselle hyvinvoinnille teon jälkeen. Myös HIV-infektion aiheuttaminen katsotaan vaikeaksi ruumiinvammaksi, tai kuten myös jos uhrilla on ollut hengenvaara aidosti käsillä, luokitellaan ne törkeäksi pahoinpitelyksi. (Laki.fi. 2016.) Rikoksen tulee myös kokonaisuudessaan olla törkeä, jotta teon tunnusmerkistö täyttyy. Tör-

keästä pahoinpitelystä säädetty rangaistus on vähintään yksi ja enintään kymmenen vuotta vankeutta. (L19.12.1889/39.)

Laiton uhkaus. Laittomaan uhkaukseen syyllistyy se henkilö joka konkreettisesti tai sanallisesti uhkaa toisen henkeä, esimerkiksi nostaa aseensa toista vastaan, tai uhkaa henkilön terveyttä taikka tämän omaisuutta tavalla jossa asianomistajalla on perusteltu syy pelätä omasta tai toisen puolesta uhkauksista. Mikäli teko ei täytä muita rikosten tunnusmerkistöjä on tekijä tuomittava sakkoihin tai enintään kahden vuoden vankeuteen. (L21.4.1995/578.)

Raiskaus. Joka väkivaltaa käyttäen tai sillä uhkaamalla pakottaa toisen henkilön sukupuoliyhteyteen tai seksuaaliseen tekoon, käyttämällä henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa tai uhkaamalla käyttää sellaista, on tuomittava vankeuteen vähintään yhdeksi, enintään kuudeksi vuodeksi. Raiskaukseksi lasketaan myös toisen henkilön saattaminen avuttomaan tilaan, esimerkiksi huumaamalla tämä tiedottomaksi, taikka pelkotilaan tai muuhun vastaavaan tilaan, jossa uhri on kykenemätön puolustamaan itseään hyväksikäytöltä ja teko toteutetaan käyttämällä uhrin puolustuskyvyttömyyttä hyväkseen. Raiskauksesta tuomitaan vankeutta vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi. Estämisen ja eristämisen lisäksi vapaudenriisto täyttyy myös esimerkiksi kuljettamalla henkilön pois vasten tämän tahtoa. (L21.4.1995/578.)

Vainoaminen: Vasta vuonna 2013 lakiin kirjattu vainoaminen, tarkoittaa toisen henkilön toistuvaa tai jatkuvaa uhkaamista, seuraamista, tarkkailua, toistuvaa yhteydenottoa erilaisia teknisiä välineitä käyttäen, kuten esimerkiksi tietokonetta ja puhelinta tai muita keinoja kuten sosiaalisia verkostoja tai sosiaalista mediaa, tai muuten näihin rinnastettavaa oikeudetonta vainoamista siten, että se on omiaan aiheuttamaan vainotussa pelkoa tai ahdistusta. (L13.12.2013/879.)

Eläinsuojelurikos: Kun eläintä kohdellaan kaltoin joko tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta johtuen liiallisella rasittamisella, pahoinpitelemällä, tai eläintä rääkätään, jätetään tarpeellista hoitoa tai ravintoa vaille tai, aiheutetaan tarpeetonta kipua ja/tai kärsimystä, tai eläin lopetetaan, on syyllistynyt tuomittavaksi eläin-

suojelurikoksesta sakkoon tai enintään kahdeksi vuodeksi vankeuteen.
(L9.8.2013/585.)

2.1 Apua parisuhdeväkivaltaan

Tutkimuksen mukaan parisuhdeväkivaltaa ei ole Suomessa yhtään enempää kuin muissakaan länsimaissa. Sen sijaan Suomessa kuolee paljon enemmän naisia parisuhdeväkivallan vuoksi muihin länsimaihin verrattuna. Tutkimuksen mukaan suurin ongelma on se, ettei Suomessa puututa riittävästi väkivallan aiheuttamiin ongelmiin. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 46.)

Hyvin usein naiset, jotka kokevat parisuhdeväkivaltaa, ovat yksin salaisuutensa kanssa ja näin ollen eristäytyvät muusta ympäristöstä. Tämä tuo sen ongelman, etteivät he edes tiedä millaista apua heidän olisi mahdollista saada. Yhtenä tärkeimpänä syynä naisten jäämiseen väkivaltaiseen parisuhteeseen Niemi-Kiesiläinen mainitsee pelon, etenkin mahdollisen erotilanteen tuomaa väkivaltaa kohtaan. Usein mies uhkailee naista tappamalla itsensä, hänet tai heidän lapsensa, mutta voi myös uhkailla naisen vanhempia. Surullisen usein nainen onkin päässyt hengestään juuri erokeskustelun aikana tai eron jälkeen. Monet tutkimukset ovatkin tuoneet esiin sen, että juuri erotilanteet ovat erittäin väkivaltaisia. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 43.)

Väkivaltaa kohdanneella naisella on varsin paljon tahoja joiden puoleen kääntyä, jos hän on valmis ottamaan avun vastaan. Jos väkivaltatilanne on juuri meneillään, on paras mahdollinen ratkaisu soittaa 112 ja pyytää poliisi paikalle. Heidän avulla voi saada tietoa, kenen puoleen hakeutua ja he auttavat myös naista pääsemään turvallisesti pois kotoaan. (Ojuri 2006, 27.)

2.2 Turvakoti uhrille

Turvakoti on paikka, johon perhe- tai lähisuhteessa väkivaltaa tai sen uhkaa kokenut henkilö voi mennä, kun tarvitsee väliaikaisen asuinpaikan tai apua ja tukea väkivallasta selviämiseen. Sinne voi soittaa, mennä suoraan joko yksin tai lasten kanssa, mihin kellon aikaan hyvänsä. (Vaasan ensi- ja turvakoti 2016.) Turvakodit antavat paikallisesti apuaan perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa kokeneille, väkivaltaa

käyttäneille ja sille altistuneille lapsille, naisille ja miehille. (Ensi- ja turvakotienliitto 2016). Turvakotiin voi mennä esimerkiksi poliisin, sosiaalityöntekijän tai muiden eri tahojen pois auttajien kautta, mutta myös ihan omatoimisesti. Turvakodin tavoitteena on antaa apua väkivaltaisen kierteen katkaisemiseen ja sen tuomien seurausten hoitamiseen. Turvakodin huomio kiinnittyy erityisesti lasten auttamiseen. (Vaasan ensi- ja turvakoti 2016.)

Nainen ja mahdolliset lapset voivat asua turvakodissa muutamista päivistä, muutamisiin kuukausiin ja saada apua kriisitilanteesta selviytymiseen. Turvakodissa olo on täysin maksuton. (Vaasan ensi- ja turvakoti 2016.) Kriisitilanteen keskeisiä asioita, joita turvakodissa käydään läpi, ovat muun muassa turvallisen ja huolehtivan ympäristön tarjoaminen, väkivaltatilanteesta keskusteleminen, käytännönasioiden järjestely, naiseuden ja vanhemmuuden tukeminen sekä viranomaisyhteistyö. (Ojuri 2006, 27.)

On selvää, että kun nainen tulee yksin tai lasten kanssa turvakotiin, on hän henkisesti ja mahdollisesti myös fyysisesti täysin hajalla. Turvakodissa on alan ammattilaisia, jotka osaavat ottaa naisen vastaan ja tarjota hänelle turvallisen ja huolehtivan vastaanoton. Naisen ja mahdollisten lasten tullessa turvakotiin, alkaa työskentely tulokeskustelulla, jossa käydään läpi ja puretaan mahdollista väkivaltaista tilannetta, joka oli päällä, heidän lähdettyä kotoa. Keskustelun aikana käydään läpi muun muassa turvakodin käytännön asioita säännöistä, turvajärjestelyistä ja tiloista, joita heillä on käytössä. (Ojuri 2006, 27.)

Nyqvist on tutkinut väitöskirjassaan ensi- ja turvakotien tuoman tuen merkitystä väkivaltaa kohdanneille naisille. Tutkimuksen mukaan turvakotien tuoman palvelun avulla naisten itsetunto koheni, heidän sosiaaliset ihmissuhteensa palasivat pääosin normaalitasolle ja heidän aktiivinen elämänsä koheni. Kuitenkin on todettava, että traumatisoivan väkivallan kokemuksista paraneminen on pitkä prosessi ja lähes kaikki tutkimukseen osallistuneet naiset jatkoivatkin turvakodin antamaa terapiaa tutkimuksen jälkeen. (Nyqvist 2001.)

2.3 Jussi-työ tekijälle

Mies joka käyttää väkivaltaa tavalla tai toisella ratkoessaan ongelmia, ei tiedä sitä välttämättä itse edes tekevänsä. Hän saattaa jopa tuntea olevansa etuoikeutettu väkivallan käyttöön, sillä toinenkin osapuoli saattaa sitä tehdä. Mies käy suurta henkistä kriisiä siinä vaiheessa, kun hakeutuu avun piiriin. Se kuinka heidän elämänsä tulee tulevaisuudessa näyttämään, on heidän omilla harteillaan, mutta jotta muutos voisi onnistua, on läheisten tuki tärkeää. (Hautamäki 1997, 86–87). Turvakodeilla pyritäänkin auttamaan Jussi-työn kautta väkivallan tekijää, yrittäen saada häntä pääsemään väkivallanteon kierteestä. Tavoitteena on tukea miestä opettamalla häntä löytämään väkivallattomia ongelmanratkaisukeinoja. (Ensi- ja turvakotienliitto, 2016.)

Jussi-työssä paneudutaan stressitekijöihin, sekä väkivaltaisen käyttäytymisen problematiikkaan, jotka voivat johtaa hyvinkin vakaviin tilanteisiin. Tavoitteen kärkeen nousee väkivallan käytön lopettaminen, sekä vaarallisten tilanteiden ennakointi, mutta myös miehen omien tunteiden, läheistensä pelon sekä väkivaltaisten tilanteiden ennakointia. Työskennellessä väkivaltatekijän kanssa, käytetään ratkaisun- ja voimavarakeskeisiä, kuin myös kognitiivisia työmenetelmiä. Miestä tuetaan prosessin aikana katsomaan omaa käytöstään lapsen näkökulmasta. Jos tilanne perheen kannalta on turvallinen, voidaan heille järjestää avopalvelun kautta perhetapaamisia myöhemmässä vaiheessa. (Ensi- ja turvakotienliitto, 2016.)

Monet miehet ovat kokeneet miesryhmien olemassa olon tärkeäksi, sillä siellä he ovat voineet keskustella asioista niiden oikeilla nimillä häpeilemättä. (Hautamäki 1997, 81). Ryhmissä miehet tapaavat toisia miehiä, joilla on samankaltaisia ongelmia. He saavat käsityksen, etteivät ole ainoita joilla on vihan hallinnan kanssa vaikeuksia ja näin ollen pystyvät toinen toistaan kannustamaan muutokseen ja parhaimmillaan ryhmätilanteet auttavat löytämään itsestään jotain uutta. (Hautamäki 1997, 82–83.)

3 VÄKIVALLAN OSAPUOLET

Asiantuntijat ovat yrittäneet kuvailla siitä asti, kun naiseen kohdistuvasta väkivallasta on alettu keskustella, kuka on ”se pahoinpidelty nainen” ja pahoinpitelyn tekijä. Ovatko he tietynlainen riskiryhmä tai onko heillä tietty persoonallisuudenpiirre. (Lundberg 2001, 33.) Hydén (1999) tuo esiin sen, että mitä erilaisemmat naiset ja heidän käytökset, voivat johtaa parisuhdeväkivaltaan. Tällainen nainen voi olla nuori äiti joka elää huonossa taloudellisessa tilanteessa, akateeminen nainen joka elää hyvää taloudellista tilannetta, uraputkessa oleva nainen, osaava ja huolehtiva nainen tai yhtä lailla epäjärjestelmällinen nainen joka ei osaa hoitaa asioitaan. Näin ollen kuka tahansa nainen voi joutua parisuhdeväkivallan uhriksi: Se vain riittää, että hän on nainen. (Lundberg 2001, 33.) Morley & Mullender (1994) tuovat esiin lisäksi saman väitteen, että raha ja koulutus ei ole mikään tae, tuoden tällä esiin sen, että kuka tahansa naisen tuloistaan, etnisestä alkuperästään tai koulutuksestaan huolimatta, voi joutua rikoksen uhriksi. (Lundberg 2001, 35.)

Roks (1997) kehottaa meitä ajattelemaan naista, joka on kohdannut vuosia fyysistä, että henkistä väkivaltaa. Tämä nainen on yrittänyt suojella itseään ja lapsiaan kaikin keinoin, jotta he selviytyisivät joka päivä hengissä. Siitä huolimatta muut ihmiset hänen ympärillään, saattavat pitää hänen toimintaansa hämmäntävinä tai jopa järjettöminä. Heidän olisi syytä ymmärtää, ettei se ole hänen persoonallisuuden piirre vaan tulos siitä mitä hän on joutunut kohtaamaan. (Lundberg 2001, 34.)

Mitä tekijään tulee, niin ennen käytettiin ”naisten hakkaajista” nimitystä heidän olleen arvaamattomia, joista kukaan ei tiedä, mitä he voivat tehdä. Tämä on jälleen suurta tietämättömyyttä: kuka vain voi olla pahoinpitelevä mies.

Psykologi Mona Eliasson, toteaa Aftonbladetin (971009) lehtihaastattelussa, että ”Vaarallista siinä on se, että hän voi olla hyvin viehätysvoimainen, mukava ja huomaavaisia aluksi. Sitä kutsutaan Dr Jekyll - Mr Hyde-persoonallisuudeksi. Ulospäin hän vaikuttaa tervejärkiseltä, mukavalta ja avuliaalta”. (Lundberg 2001, 39.)

3.1 Nainen perheväkivallan keskellä

Naisen sydäntä lähimpänä ovat ehdottomasti hänen oma perheensä. Tämän jälkeen voidaan lisätä hänen lähimmäiset sekä ystävät. Kun naisen sydäntä satutetaan hänen maailmansa järkkyy ja syynä tähän on yleensä toiset ihmiset. Nainen kokee useimmiten menetyksenä, hänen elämässään tapahtuvat ikävät asiat. Se miksi nainen kokee menetyksen tunteen, voidaan selittää sillä, että hänen elämänsä perustuu useimmiten toisten ihmisten huolehtimiseen ja palvelemiseen syystä, että saisi pitää rakkaansa mahdollisimman lähellä. Läheiset ihmiset hänen ympärillään tekevät naisesta sen ihmisen, joka hän on. Nainen joutuukin rakentamaan itsensä täysin uudelleen, jos hän syystä tai toisesta menettää jonkun heistä. (Heiskanen 1996, 84.)

Läheiset ihmiset naisen ympärillä voi tuoda surua hänelle syystä, että heillä on elämässään meneillä olevia kriisejä. Tämä johtuu siitä, kun naisen lähellä olevat ihmiset ovat epäonnistuneet jossain elämän osa-alueella, kokee hän siinä omaa henkilökohtaista epäonnistumista. Tästä päästäänkin siihen, että naisella on jatkuva tarve selviytyä, jotta asiat eivät muuttuisi. Naisen käsitys itsestään ja itsensä kunnioittamisesta rakentuu toisten ihmisten elämän kautta. (Heiskanen 1996, 84.)

Naisella on paljon syitä, minkä vuoksi hänen on pakko selviytyä. Yhtenä tärkeimpänä hän kokee omat lapsensa sekä puolisonsa. Monelle heistä oma koti tarkoittaa suurta pankkilainaa, joka tuo oman painolastinsa naisen elämään. Myös hänen muut läheiset sekä ystävät ovat syy päivittäiseen jaksamiseen. Hänen arjen selviytymistään, kun lähtee pohtimaan, tulee auttamatta mieleen ”Tuhkimotarina”. Päivät koostuvat siitä, että hän palvelee toisia ihmisiä, piittaamatta omasta onnestaan ja näin hän voi hyvin siirtää omia ongelmiaan. Tallainen käytös naisella, voi olla hänen piilopaikkansa. (Heiskanen 1996, 84.) Naiselle ominainen käytös perustuu juuri arjen rutiinien kiinni pitämisestä, sillä ne auttavat häntä jaksamaan. Husso (2003, 212) toteaaakin, että naiselle yksi suurimmista ja pelottavimmista tunteista on se, että on pysyttävä vahvana koko ajan, ei saa antaa heikkoudelle valtaa eikä menettää halinnan tai kontrollin tunnetta edes hetkeksi. Mutta jatkuvasti toisten ihmisten henkinen ja fyysinen tukeminen, voi olla naiselle hyvin raskasta ja näin

ollen se voi vaikuttaa hänen omaan kasvuunsa. Kaikkien muiden auttamisten jälkeen, hänelle ei enää yksinkertaisesti riitä energiaa omaan itseensä. (Heiskanen 1996, 84.)

Naisen elämässä tapahtuneet menetykset ovat samalla hänen huono tapansa takerua menneeseen. Kun hän on jatkuvasti elänyt elämänsä toisen tai toisia ihmisiä varten ja heidän kauttaan, niin jokainen hänen kokemansa ikävä asia, muuttuu ajan myötä suureksi tyhjäksi tilaksi hänen sisällään. Pikkuhiljaa nainen alkaa kadottaa osan itsestään. Kun nainen käy selviytymisprosessiaan lopulta läpi, jälkiseurauksena tulee vahvasti esiin hänen oman ihmisyyden etsiminen, sekä oman paikkansa hakeminen elämässään. Kun nainen päättää selviytyä ja suuntaa katseensa tulevaisuuteen päättäen, että alkaa taas luottaa itseensä ja muihin lähellä oleviin ihmisiin, tulee hän taatusti jatkossa itse vahvemmin esille. Näin ollen hänen jatkuvasta selviytymisestään, tulee myönteisempää ja hän ei koe sitä enää asiaksi josta on vain pakko selviytyä. (Heiskanen 1996, 84–85.)

Kuten aiemmin tuli esiin, naisen elämän pahanolon tuojana ovat yleensä muut ihmiset. Kun hän aloittaa eheytyemisprosessinsa ovat nämä jälleen suuressa merkityksessä. Sillä tapa jolla hän pääsee elämässään eteenpäin, on kun hän voi vertailla itseään muihin ihmisiin, joilla menee vielä huonommin elämässään. (Heiskanen 1996, 85.) Tämä tuo hänelle erilaista perspektiiviä omaan elämäänsä huonoihin puoliin, kun näkee muiden pahoinvointia. Nainen hyvin usein uskaltaakin hakea ammattiauttajan apua, jos hän kokee, ettei läheisistään ole tarpeeksi apua. (Heiskanen 1996, 85.)

Kolikolla on aina toinen puoli, sillä naisen avun hakua voi hankaloittaa juuri vaikeus hakea sitä, syystä ettei hän kykene siihen itse ja läheisistä ei ole auttajaksi. Elämän tuomat tunnemyrskyt hänen sisällään, ovat syy siihen, ettei hänen selviytymisensä saa tuulta alleen. Kun tunteita ja pahaa oloa ei osaa käsitellä, elämästä tulee huomattavasti hankalampaa selvitä ja selviytymisen ovat aina liian korkealla, jotta niihin ylettyisi. Näistä syistä naisen on hyvin vaikeaa tehdä lopullinen päätös oman elämänsä suhteen, mikä on hänelle parasta ja mikä ei. Ennemmin tai myöhemmin hän saa kuitenkin itsestään irti niin paljon, että pystyy kohtaamaan

niitä asioita, joita on ennen paennut. (Heiskanen 1996, 85). Monet kertovatkin jälkikäteen puolustellen, että kun heillä oli elämässään heikot hetket, olivat he jonkin näköisessä hetkellisessä tilapäishäiriössä. Nyt kun he ovat päässeet siitä irti, heidän minuutensa on alkanut eheytymään, ja he kokevat, etteivät koskaan voisi joutua enää samaan tilanteeseen. Jälkiviisaina he eivät pysty ymmärtämään kuinka ovat ylipäänsä joutuneet sellaiseen elämäntilanteeseen. (Husso 2003, 179.)

Naisen selviytymisprosessi ei ole kuitenkaan niin yksiselitteinen. Vanha elämä saattaa vetää kovasti takaisin, mutta toisaalta hän voi samalla käydä kovaa kamppailua itsensä kanssa siitä, kuinka hän rakentaa uuden elämänsä jälleen eheäksi. Yhtenä suurena kysymyksenä, hän joutuukin esittämään itselleen: kuka on tämä uusi nainen ja mitä hän haluaa jatkossa elämältään. (Heiskanen 1996, 85.)

3.2 Perheväkivallan vaikutukset lapseen

2006 vuonna UNICEF julkaisi tutkimuksen, jonka mukaan 61 000 suomalaislasta elää perheessä jossa on väkivaltaa. Lapsen ei välttämättä ole koskaan kohdistunut suoranaista väkivaltaa, mutta erotilanteen aikana saattaa tähän tulla muutos ja lapsestakin tulee väkivallan uhri. (Karhuvaara, Kaitue & Ruuhilahti 2013, 22.) Ellosen (2012) tutkimuksen mukaan, 65 prosenttia lapsista on kohdannut itse väkivaltaa perheissä, joissa on vanhempien välillä ollut väkivaltaa. Lapsen kohdistuvalla väkivallalla on aina vakavia vaikutuksia. Se voi jättää pysyvät jäljet lapsen itsetunnolle ja perusluottamukselle. Straus (2009) toteaa teoksessaan, että lapsi saattaa alkaa kärsiä univaikeuksista, päihteiden käytöstä, masennuksesta, oppimisvaikeuksista, aggressiivisuudesta, stressistä, sekä älykkyyden kehittymisen heikentymisestä pysyvän ahdistuksen johdosta. (Karhuvaara ym. 2013, 23.)

Lapsiin kohdistunut psyykinen pahoinpitely alkaa jo siitä, kun häntä esimerkiksi ikävystytetään vähäisellä toiminnalla, hänestä puhutaan pahaa muiden kuullen, vähätellään, ei arvosteta eikä anneta rakkautta. Kun lapsi on esimerkiksi joutunut todistamaan, kun ”isä” lyö äitiä, luokitellaan sekin lapsen pahoinpitelyksi. Kun isä lyö äitiä, on lapsella 15 kertainen mahdollisuus joutua itse myös väkivallan uhriksi tekijän toimesta. Tutkimukset osoittavat, että 98 % lapsista tietää väkivallasta kotona. Kun lapsi joutuu todistamaan kyseistä tapahtumaa, voivat vahingot olla

lapselle suuremmat, kuin jos häntä itseään olisi pahoinpidelty. Teini-ikäiset lapset, jotka ovat olleet tässä tilanteessa kertovatkin, että psyykinen väkivalta on paljon pahempaa, sillä sitä ei pysty koskaan unohtamaan. (Stolpe-Kaustinen 2005, 56–57.)

Ehjissä perheissä lapsi voi elää turvallisesti omana itsenään ollen. Lapsi voi ilmaista itseään normaalisti ihan missä tilanteissa hyvänsä, ihan kenelle vain, sillä se on sallittua. Perheissä joissa väkivaltaa esiintyy, pakotetaan niin nainen kuin lapsetkin tottelemaan tekijän laatimia sääntöjä. Tekijä itse saa käyttäytyä kuten parhaaksi näkee, loppu perhe pakotetaan kuuliaisuuteen ja lapset etenkin kasvatetaan hiljaisiksi. On ehdottoman kiellettyä puhua kotona tapahtuvista asioista kenellekään. Näin ollen lapset jotka elävät väkivallan ympärillä, kokevat syvää ahdistuneisuuden tunnetta ja he ovat jatkuvassa valmiustilassa. He tuntevat suurta pelkoa, epävarmuutta, voimattomuutta ja ovat usein fyysisesti, että psyykkisesti ylikuormittuneita. (Stolpe-Kaustinen 2005, 57.)

Vaikka lapset joutuvat valitettavan usein perheväkivallan todistajiksi tai itse uhreiksi, siitä huolimatta he jäävät vieläkin liian usein huomiotta. Usein kuvitellaan heidän elävän kotonaan pienessä kuplassa. He eivät näe, kuule tai tunne mitään. Jos he tietävät asiasta jotain, he kyllä unohtavat sen hyvin pian, eikä se vaikuta millään lailla heihin. Lapsi joka on joutunut näkemään, saati kokemaan väkivaltaa, tarvitsee ihan yhtä paljon apua, kuin aikuinen. (Lasten oikeuksiensopimus, 1991.) Väkivallan seuraukset lapselle ovat hyvin yksilöllisiä. Jokaisella lapsella on omat tapansa selvittää tilanteesta, joita on joutunut näkemään tai kokemaan. Mitä nuorempi lapsi on sitä vähemmän hänellä on keinoja siitä selviytyä. Pienellä vauvalla keinot ovat hyvin vähäiset ja yksi ainoita mahdollisuuksia paeta tilanteesta on vaipua uneen tai vetäytyä pois kontaktista. Mitä vanhempi lapsi on, sitä enemmän selviytymiskeinoja hänellä on. Näitä voivat olla muun muassa tilanteiden, ajatusten ja tunteiden poiskytkeminen, tilanteiden välttely, toimia huolehtijana, ja olemalla täydellinen lapsi. (Oranen & Keränen 2006, 64–67.)

3.3 Kotieläimet perheväkivallan uhreja

Enanderin ja Holbergin työstäessään kirjaa ”Hur går hon?” havahtuivat he itse ensikertaa eläimiin, jotka olivat myös tavalla tai toisella olleet mukana perheväkivallassa. Eläimiin kohdistunut väkivalta, kulkee käsi kädessä naisen kohtaamaan väkivaltaan. Ero siinä on se, että miehellä on yksi lisäkeino eläimen välityksellä, terrorisoida naista. Tällä tarkoitetaan sitä, että eläimeen kohdistuneella väkivallalla on pääsääntöisesti tarkoituksena vahingoittaa ja murtaa nainen. Mies saattaa uhkailla naista sillä, että pahoinpitelee tai tappaa eläimen, ellei nainen tee niin kuin mies sanoo. Myös lapsi saattaa olla samassa tilanteessa naisen kanssa. Isä tai isäpuoli voi uhkailla lasta, esimerkiksi tämän vaitiololla. Tätä väkivallan muotoa kutsutaan psyykkiseksi väkivallaksi. Fyysistä väkivaltaa on, kun eläintä potkitaan, lyödään tai laiminlyödään sen perustarpeita, kuten esimerkiksi ravinnon ja veden saantia tai se ei pääse ulos tarpeilleen tarvittaessa. (Holmberg 2011, 55–62.)

3.4 Perheväkivalta ja häpeä

Viveka Enander ja Carin Holmberg ovat työskennelleet Tukholmassa Alla Kvinnornas Hus, joka vastaa meidän suomessa olevaa Ensi- ja turvakotia. He yhdessä muutamien muiden naisten kanssa päättivät kirjoittaa kirjan ”Hur går hon?” jonka päähenkilöinä olisi oikeita naisia ja heidän kertomia elämän tarinoita väkivallan monista muodoista. Naiset, jotka halusivat jakaa kokemuksiaan heille, ovat muun muassa olleet asiakkaina Upsalan Rikskvinnocentrumissa, Kvinnofridlinjenillä, Tukholman Alla kvinnornas hus sekä Uppsalan suojatussa asuntolassa. (Enander, Holmberg, Fries, Eriksson, Larsdotter & Olsson 2011, 7.) Kun he kirjoittivat kirjan ”Hur går hon?” kuvailivat he viittä eri emotionaalista sidettä: rakkaus, viha, pelko, myötätunto, syyllisyys sekä toivo. Mutta eivät häpeää. Mikä on sinänsä outoa, sillä juuri sitä naiset tuntevat, kun ovat joutuneen perheväkivallan uhreiksi. (Enander 2011, 35.)

Moraalifilosofian ja teologian mukaan, sijoittaa häpeän yleensä tekijälle tai sitä kohtaan, joka on syntä tehnyt, toteaa Vetlesen (2002). Ruuskanen (2001) puolestaan sanoo, että kun on kyseessä väkivalta, joka kohdistuu naiseen, vaihtuu häpeäntunne tekijältä etenkin uhriin. Naisiin kohdistunut väkivalta (2005) tutkimuk-

sen mukaan, todettiin kolmanneksi suurimmaksi syyksi, ettei nainen ollut hakenut apua tilanteeseensa. Häpeä parisuhdeväkivallan vuoksi, koetaan pahempana, kuin esimerkiksi väkivalta ryöstönyhteydessä. Ryöstön uhrin eivät juuri häpeän tunnetta koe. (Björkgren 2009, 177.)

Hyvin usein naisia, jotka ovat joutuneet lähisuhdeväkivallan uhreiksi ja ovat siitä selvinneet, pidetään epäonnistuneina, jopa väkivaltaan tottuneina. Sellaisista naisista ajatellaan, että he ovat henkilöitä jotka hyväksyvät tilanteensa, eivätkä he edes halua muutosta omaan elämän tilanteeseensa. (Lehtonen & Perttu 1999, 65.) Björkgrenin tutkimuksen mukaan, naiset kokevat syyllisyydentunteita siitä, etteivät ole onnistuneet luomaan hyvää parisuhdetta tai syyllisyydentunnetta siitä, että lapset ovat joutuneet kärsimään, tai eivä he itse ole kyenneet olemaan toisenlaisia parisuhteessa. (Björkgren 2009, 177.) Yhtenä häpeän muotona on lisäksi sosiaalinen häpeä. Se, että nainen menettää osan tai jopa kokonaan sosiaalisista suhteistaan, ei välttämättä johdu aina miehen kontrolloimisesta. Naisen kokema sosiaalinen häpeä, voi olla syy siihen, että hän itse alkaa karttaa ainakin osaa tuttavistaan. Naisen kokema häpeä miehensä käytöksestä ja omasta alistumisesta, saa hänet tekemään kaikkensa, etteivät pahoinpitelyt tulisi ilmi millään tavoin. (Husso, 1997, 137.)

3.1 Perheväkivalta ja siinä selviytyminen

Naisilla on paljon eri keinoja selviytyä arjesta, jossa väkivalta on alituisen läsnä. Yhtenä on tehdä väkivallasta näkymätöntä ja teeskennellä kuin mitään ei olisi koskaan tapahtunut. Asiasta ei haluta puhua ja jos siitä tulee puhetta, totuutta yleensä vääristellään kaikin tavoin. Asian salaaminen toimii monesti naisen mielestä selviytymisenä, sillä hän voi ajatella, että näin ollen väkivalta ei ainakaan pääse lisääntymään. Tämä synnyttää oravan pyörän. Nainen vaikenee asiasta, mikä taas estää hänen avun saamista. (Ojuri 2006, 24–25.)

Moni nainen joka on elänyt tai elää väkivaltaisessa suhteessa, on oppinut ilmapiirin haistelun taidon. Jos tilanne vaikuttaa räjähdysherkältä, nainen osaa olla varuillaan ja ennakoida tulevia tilanteita. Hän osaa myös kontrolloida omaa käyttötään ja tehdä itsensä mahdollisimman näkymättömäksi tai yrittäen mielistellä

miestään, pitäen hyvää ilmapiiriä yllä. Tällainen jatkuva naisen oma kontrolli, saavat monet sulkemaan omat tunteensa totaalisesti ja he alkavat toimia kuin pienet robotit. (Ojuri 2006, 24–25.) Jos perheessä on lapsia, äiti saattaa kertoa lapselleen, kuinka hänen tulisi käyttäytyä, jottei isä hermostu ja ala käyttäytymään väkivaltaisesti. Äiti saattaakin yrittää suojata itseään ja lastaan siltä, ettei väkivalta pääsisi alkamaan ja rauha perheessä pysyisi mahdollisimman pitkälle. Tällä naisen toiminnalla on myös varjopuolensa. Hän saattaa tiedostomatta opettaa lapselle, että väkivalta perheessä on täysin normaalia ja se on hyväksyttyä. (Ojuri 2006, 25.)

Naisella on kaksi mahdollisuutta selviytyä väkivaltaisesta parisuhteesta. Voi olla, että parisuhteessa saadaan väkivallan kierre katkaistua tavalla tai toisella ja suhdetta pystytään jatkamaan ilman pelkoa väkivallan jatkuvuudesta. Jos väkivalta jatkuu, ainoana keinona selviytymiselle on naisen itse irrottautuminen suhteesta. Yleensä nainen herää todellisuuteen siinä vaiheessa, kun väkivallan määrä ja raa-kuus kasvaa ja usko paremmasta huomisesta alkaa hiipua. Myös pelko lasten hyvinvoinnista voi ajaa naisen avun hakemiseen. (Ojuri 2006, 26.)

3.2 Väkivaltaisesta parisuhteesta lähteminen

Husso (2003, 209) toteaa teoksessaan, että ”Aktiivisuutta ja dynaamisuutta ihailevassa ilmapiirissä särkeminen on sallitumpaa kuin särkyminen: lähteminen suotavampaa kuin jääminen, väkivaltainen käyttäytyminen ymmärrettävämpää kuin väkivallan kohteena oleminen – tilanteessa viipyminen ja myötäileminen”.

Parisuhdeväkivalta voi pahimmillaan kestää vuosikausia ja ajan myötä se vain pahenee ja siinä on aina kyse vallankäytöstä toiseen ihmiseen (Väestöliitto 2016). Naisista monet kykenevät lähtemään kerralla ja lopullisesti. Mutta joukkoon mahtuu myös niitä henkilöitä, jotka ovat lähteneet useita kertoja, mutta aina palanneet takaisin väkivaltaiseen suhteeseen. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 42–43.) Uhrien lähi-verkostoon kuuluvat ihmiset, kuten esimerkiksi omat läheiset ja ystävät monesti ihmettelevätkin, miksi nainen on sallinut tulla pahoinpidellyksi, eikä ole päässyt irrottautumaan väkivaltaisesta suhteestaan. Vaikka nainen itse sitä haluaisikin ja hänellä on kaikki mahdollinen tuki ympärillään, hän ei siihen välttämättä kykene.

Tällainen tilanne yleensä johtaa siihen, että uhrin ympärillä olevat ihmiset turhautuvat hänen tilanteeseen ja häntä saatetaan alkaa syylistämään siitä, että hän sallii tilanteen jatkuvan. (Lehtonen & Perttu 1999, 51.)

Uhri kokee usein, että hänellä on hyvin rajalliset mahdollisuudet tehdä päätöksiä, jotka koskevat häntä itseään. Tätä tunnetta vahvistaa usein se, että väkivallan tekijä alkaa yhä enemmän käyttää valtaansa, sekä kontrolloimalla uhria. Hitaasti mutta varmasti uhri menettää tunteen omasta tahdostaan ja tarpeistaan. (Lehtonen & Perttu 1999, 51.) Tilanteessa jossa nainen on joutunut elämään väkivaltaisessa suhteessa, tulee hänestä ajan myötä kuin omena, jonka madot ovat sisältä syöneet. Kuoret näyttävät normaalilta, mutta sisältä hän on pelokas, passiivinen ja myötäilevä persoona, joka on jatkuvassa odotustilassa. (Husso 2003, 211.) Hän voi olla hyvinkin taitava kulissien ylläpitäjä ja ulkopuoliset ihmiset eivät huomaa, kuinka kyseinen ihminen kärsii ja riutuu. Avaan tätä Husson väittämää hiukan, sillä se on hyvin oleellinen tila naisella, joka on kokenut väkivaltaa.

Väkivaltaisesta parisuhteesta lähteminen on usein vaikeaa. Ennen lopullisen lähtöpäätöksen tekemistä nainen elää jonkinlaisessa odotustilassa. Hetkelliset masentuneisuuden, saamattomuuden, avuttomuuden, sekä heikkouden hetket, on tärkeä viesti siitä, että lähtöä tulee viivyttellä. Näin ollen hän pystyy antamaan itselleen enemmän aikaa voimien keräämiselle. Pieni toivon kipinä siitä, jos mies vielä muuttuisi tai odottamalla, että hän löytäisi paremman ajan ja syyn lähtemiselleen. Lähtö olisi kuitenkin totaalista irrottautumaista, se tietäisi perheen kahtia jakoa ja lopullista eroa. (Husso 2003, 211.) Naisella saattaa olla pelko siitä mitä hänelle, hänen miehelleen tai lapsille tapahtuu. Pelkoa siitä, kuinka käy ihmissuhteiden heidän ympärillään. Nainen saattaa pohtia myös, menettääkö hän muitakin, kuin vain avioliittonsa. (Suontausta-Kyläinpää 2008, 14.)

Lopullinen ajatus erosta kasvattaa naisessa lisää pelkoa. Pelko, että väkivalta pahenee erotilanteen aikana, voi olla niin suuri, ettei nainen kykene lähtemään. Mies on saattanut uhkailla naista tappamalla hänet ja mahdolliset lapset, jos hän suunnittelee lähtöä. Mies on saattanut saada vihiä naisen mahdollisesta lähdöstä ja kotona väkivalta on kasvanut ja raaistunut entisestään. Hyvin monet naiset ovat

päässeet hengestään siinä vaiheessa, kun ovat hakemassa tai hakeneet eroa. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 43.) Kun nainen joutuu parisuhteessaan kokemaan väkivaltaa, järkyttää se hänen koko käsitystään siitä, kuka hän itse on. Tämän myötä tul- laan kysymykseen; kuka hänen puolisonsa on ja millainen heidän parisuhteen tuli- si olla, näin ollen vääristäen hänen todellista käsitystään ympäristöstään. Kaikki asiat joita hän on pitänyt siihen mennessä itsestään selvinä asioina, kyseenalaistu- vat. (Husso 2003, 211.)

Niemi-Kiesiläisen tutkimuksen mukaan on paljon naisia, jotka lähtevät palaamatta koskaan takaisin. Myös naiset, jotka ovat pysyneet väkivallasta huolimatta koto- naan, ovat lähteneet monia kertoja, mutta palanneet aina takaisin, milloin mistäkin syystä. Syitä naisen lähdön siirtämiseen on monia. Yksi niistä on taloudellinen riippuvuus, etenkin niiden naisten kohdalla, jotka ovat työttömiä tai mahdollisesti vanhempain-, tai hoitovapaalla. (Niemi-Kiesiläinen 2004, 42–43.)

Syitä siihen, että nainen pysyy väkivaltaisessa suhteessa, voi olla hyvin paljon, yksi niistä on taloudelliset syyt. Yleisesti ottaen nainen tienaa työelämässä huo- mattavasti vähemmän kuin mies ja jos tilanne on vielä se, että nainen on ollut ko- tona esimerkiksi lasten kanssa, on tilanne lähtemiselle entistä vaikeampi. Hän on entistä riippuvaisempi puolisostaan ja hänen tuloistaan. Yhteisestä kodista on hankala lähteä ja rahattomana ei pysty hankkimaan itselleen ja lapsilleen asuntoa. Lasten jättäminen väkivaltaisen isän luokse tulee harvoin edes kysymykseen. Kun uhri on pitemmän ajan joutunut kokemaan väkivaltaa, saattaa hän olla henkisesti niin uupunut ja väsynyt, ettei hän kykene enää taistelemaan itsensä ja lastensa puolesta. Lisäksi naista saatetaan syyttää siitä, että lapset menettävät ”hyvän isän” jos eroaa hänestä. (Lehtonen & Perttu 1999, 57.) Moni nainen saattaa vähätellä itseään juuri siitä syystä, ettei kykene pitämään ydinperhettä kasassa. Hänellä voi olla myös toivo, että huomenna asiat ovat olla paremmin ja väkivaltateon jälkeen mies saattaa lupailta muuttuvansa, mitä nainen haluaa uskoa ja tarttua tähän pie- neen toivon kipinään. Myös ajatus siitä, että rakkaus parantaa kaiken, saa naisen pysymään suhteessa. (Ojuri 2006, 20.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimuslupa anottiin alkutalvesta 2015 Vaasan ensi- ja turvakodin toiminnan johtajalta (LIITE 1). Tutkimuksen kyselylomakkeet julkaistiin marras- joulukuun 2015 aikana.

Päätutkimusongelmana tutkimuksessa oli saada tarkempaa tietoa siitä, mikä on se viimeinen tekijä, joka saa naisen lähtemään lopullisesti väkivaltaisesta suhteesta. Tavoitteena on löytää jokin uhreja yhdistävä tekijä, mitä tapahtuu ennen lopullisen lähtöpäätöksen tekemistä. Opinnäytetyön tavoitteena on oppia ymmärtämään väkivaltaa kohdanneen naisen mieltä, edes pieneltä osin. Mitä sellainen henkilö ajattelee, joka on joutunut kokemaan niin henkistä kuin fyysistäkin väkivaltaa, joka pahimmillaan olisi saattanut johtaa kuolemaan? Opinnäytetyön kautta toiveena on, että tutkimustulokset edesauttaisivat ymmärtämään sitä, missä vaiheessa naiset hakeutuvat pois väkivaltaisesta suhteesta.

Alatutkimusongelmana opinnäytetyössä tutkitaan lisäksi, miten mahdolliset lapset perheessä vaikuttavat naisen lopulliseen lähtöpäätökseen. Toiveena on löytää kyselyiden myötä vastauksia siihen, onko samassa tilanteessa eläneiden naisten lähdön syillä löydettävissä yhteistä punaista lankaa ja edesauttaako tutkimustulokset ymmärtämään sitä, missä vaiheessa naiset hakeutuvat lopulta pois väkivaltaisesta suhteesta.

Naisten tulevien vastausten perusteella vertaillaan ja selvitetään tutkimustulosten mahdollisia samankaltaisuuksia, sekä eroavaisuuksia heidän lähdön syiden välillä. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää monipuolisesti eri sosiaalialan töissä, kuten perhe- ja äitiysneuvolassa sekä ensi- ja turvakodissa. Tutkimuksen tuloksia voidaan myöhemmin hyödyntää esimerkiksi myös oppaan laadinnassa, jonka kohderyhmänä ovat parisuhdeväkivallasta kärsineet naiset. Opinnäytetyö tehdään uhrin näkökulmasta ja sen avulla etsitään vastauksia siihen, millä keinoin väkivallan uhreja voidaan sosiaalityössä auttaa ja mitä asioita siinä tulee ottaa huomioon.

4.1 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytetään sekä kvalitatiivista eli laadullista, että kvantitatiivista eli määrällistä tutkimustapaa. Vaikkakin laadullista ja määrällistä tutkimusta usein vastakkain asetetaan, niin eivät ne ole toisiaan mitenkään poissulkevia, vaan toisia täydentäviä tutkimusmenetelmiä.

Yleisimpiä laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiä ovat dokumentointi, havainnointi, kyselyt ja haastattelut. Resurssien mukaan niitä voidaan käyttää eritavoin, esimerkiksi vaihtoehtoisesti, rinnan tai yhdisteltynä tutkittavan ongelman mukaan. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 65; 71.) Laadullista tutkimusta voidaan pitää myös henkilökohtaisena prosessina sillä, kun aineistonkeruuväline on inhimillinen, voivat tulkinnat ja näkökulmat muuttua prosessin edetessä. Avoimen tutkimustyylin tavoitteena on yrittää ymmärtää tutkittavana olevasta ilmiöstä sekä mahdollisesti jopa ymmärtää ihmisen käytöstä kyseisessä ympäristössä. (Kiviniemi 2007, 70.) Laadullisen tutkimuksen myötä tutkijalla on mahdollisuus saada vihjeitä ja johtolankoja kokemuksista joita ihmiset heille tuovat esiin. Näin ollen tutkija voi vihjeiden avulla ratkaista arvoituksia. (Vilkko 2005, 98.)

Määrällisessä tutkimuksessa puolestaan käytetään hyväksi määrällisyyttä, eli määrien eroja, jakautumista sekä muutoksia, joiden avulla tutkittavaa kohdetta kuvataan ja tulkitaan. (Ronkainen, Pehkonen, Lindblom-ylänne, Paavilainen 2011, 8.) Määrällisessä tutkimuksessa tärkeimmässä asemassa ovat aiemmat teoriat, käsitteiden määrittelyt, aiemminpien tutkimusten johtopäätökset sekä hypoteesit. Myös aineiston saattaminen tilastolliseen, että taulukolliseen muotoon, tulosten merkittävyyden tilastollinen testaus, että tulosten kuvailu prosenttiltaulukoin on keskeistä tutkimusta tehdessä. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2011, 136.)

4.2 Aineistonkeruumenetelmä

Opinnäytetyön päätutkimusmenetelmänä käytetään puolistrukturoitua kyselylomaketta, joka täytetään sähköisesti (LIITE 2). Lomake toteutettiin sähköisen lomakepohjan avulla ja linkki kyselyyn oli saatavilla sosiaalisesta mediasta 22.11.-8.12.2015 välisenä aikana. Kyselylomakkeiden etuna on niiden helppous ja analy-

soinnin nopeus. Myös otos voi olla suurempi kuin haastatteluissa. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 36.) Perinteisesti kyselylomake on helppo tapa kerätä tutkimusaineistoa ja kohderyhmän ja tarkoituksen mukaan sen muoto voi vaihdella (Valli 2007, 102).

4.3 Aineiston analysointi

Vastaajien iän ja kokeman väkivallan lajin osalta aineisto analysoitiin kvantitatiiviselle tutkimusanalyysille ominaisella taulukkomenetelmällä, avoimet kysymykset taas kvalitatiivista aineistolähtöistä sisällönanalyysia apuna käyttäen. Kyselyyn vastattiin anonyymisti, mutta vastaajalla oli mahdollisuus jättää lomakkeeseen sähköpostiosoitteensa, jolloin opinnäytetyöntekijällä on mahdollisuus kysyä vastaajan kuulumisia vuoden kuluttua.

Sisällönanalyysi on perusanalyysimenetelmä, jota käytetään usein kvalitatiivisten aineistojen analysoinnissa. Sisällönanalyysilla on mahdollista kuvata erilaisia aineistoja analysoiden niitä. Sen avulla aineisto voidaan tiivistää kuvaamaan tutkittavaa ilmiötä yleistävästi. Sillä voidaan esittää myös tutkittavien ilmiöiden välisiä suhteita. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 165–166.)

Opinnäytetyöntekijän analysoidessa aineistoa, eteni yksi kysymys kerrallaan. Vastaukset luettiin huolellisesti läpi useamman kerran. Yksi vastaaja saattoi antaa monta eri ilmaisua vastauksessaan ja näin ollen vastauksista ryhmiteltiin samantyyppiset ilmaisut omiin teemoihin, joita kutsutaan alaluokiksi. Teemat puolestaan jaettiin pääluokkiin, jotta saatiin laajempi kokonaisuus. Teemoissa olevien ilmaisujen määrät laskettiin yhteen, suorittaen kvantifiointi. Tulokset avattiin lukijalle erilaisin kuvioin ja taulukoin, sekä kyselylomakkeesta poimittujen vastusten suorien lainausten avulla. Näiden jälkeen opinnäytetyöntekijä on analysoinut tutkimustuloksia. Jokainen kysymys on käyty läpi samallaisin menetelmin.

Kyselyyn osallistuneet naiset vastasivat kaikkiin kysymyksiin. Näin ollen opinnäytetyön tekijä ei tuo esiin sitä tutkimustuloksia analysoidessa uudemman kerran.

4.4 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuslupa haettiin Vaasan ensi- ja turvakodilta sääntöjen mukaisesti ja mukana hakemuksessa oli tutkimussuunnitelma. Tutkimussuunnitelmassa perusteltiin miksi tutkimus on tehty ja esitettiin siihen liittyvät aikataulut sekä yksityiskohdat.

Ennen sähköisen kyselylomakkeen avaamista, vastaajille kerrottiin kyselylomakkeen sisällöstä ja mistä tutkimuksessa on kyse. Tutkimuskyselylomake toteutettiin sähköisen lomakepohjan avulla, koulun E-lomakkeella ja linkki kyselyyn oli saatavilla sosiaalisesta mediasta. Kyselyyn vastattiin anonyymisti, mutta vastaajalla oli mahdollisuus jättää halutessaan lomakkeeseen sähköpostiosoitteensa, jolloin opinnäytetyöntekijä pystyi palaamaan myöhemmin ja kysyä vastaajan hänen hetkisiä kuulumisia. Tutkimuksen tekijä toi esiin vastaajalle, että henkilöt jotka antavat sähköpostiosoitteensa, eivät pysyisi enää anonyymeinä.

Tutkimustuloksiin ei olla lisätty tai poistettu mitään, vaan ne on raportoitu rehellisesti sellaisenaan ja tutkimuksessa on tutkittu juuri sitä, mitä tutkimussuunnitelman mukaan on luvattu tutkia. Tuloksia on pohdittu monipuolisesti ja ne on raportoitu mahdollisimman totuuden mukaisesti.

Aineisto säilytettiin kovalevyllä ja hävitettiin, kun opinnäytetyö oli valmis. Lisäksi kaikki paperimateriaali on hävitetty polttamalla. Opinnäytetyöntekijän lisäksi vastaukset näki ainoastaan tekijän ohjaaja, lehtori Ahti Nyman.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Kyselylomake toteutettiin sähköisesti ja se linkitettiin kahteen eri suljettuun Facebook ryhmään sekä tekijän omaan, josta sitä oli jaettu eteenpäin. Kyselyyn vastattiin anonyymisti, mutta vastaajalla oli mahdollisuus jättää lomakkeeseen sähköpostiosoitteensa, jolloin opinnäytetyön tekijällä oli mahdollisuus kysyä vastaajan kuulumisia vajaan vuoden kuluttua, ensimmäisestä kyselystä. Vastaajista viisi antoi sähköpostiosoitteensa tulevia jatkokysymyksiä varten. Kyselyyn osallistui kaikenkaikkiaan 12 henkilöä.

5.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselylomakkeen alussa selvitettiin vastaajan tämän hetkistä ikää, sekä vastaajan lasten ikää lähtöhetkellä (ks. taulukko 2 ja 3). Taulukko kolme kuvaa vastaajien tämän hetkistä ikää ja taulukko neljä lasten ikää lähtöhetkellä.

Vastaajista kuusi henkilöä oli 21–30-vuotiaita, viisi 31–40-vuotiaita ja yksi henkilö 51–60-vuotias. Yhteensä vastaajia oli 12. Puolet naisvastaajista ovat eläneet niin sanottua ”ruuhkavuosia” väkivaltaisen parisuhteen aikana, jolloin kotona on ollut yksi tai useampi eri-ikäinen lapsi (ks. taulukko 2). Toinen puolisko ovat eläneet parisuhde elämää ilman lapsia.

TAULUKKO 2. Vastaajan ikä

VASTAAJAN IKÄ					
16-20 v.	21-30 v.	31-40 v.	51-60 v.	yli 60 v.	Yht:
	6	5	1		12

Kahdestatoista vastaajasta, kuudella oli lapsia. Yhteensä lapsia oli viisitoista. Nuorin heistä oli yksi ja vanhin viisitoistavuotias (ks. taulukko 3).

TAULUKKO 3. Mahdollisten lasten iät

MAHDOLLISTEN LASTEN IÄT LÄHTÖHETKELLÄ															
1v.	2v.	3v.	4v.	5v.	6v.	7v.	8v.	9v.	10v.	11v.	12v.	13v.	14v.	15v.	Yht.
1	1	2	2	1		1	1	2	1	1	1			1	15

5.2 Vastaajan parisuhde

Vastaajilta haluttiin lisäksi saada tietoa siitä, onko heillä ollut aiemmin väkivaltaista parisuhdetta. Vastaajista vain yhdellä henkilöllä oli ollut enemmän kuin yksi väkivaltainen parisuhde. Parisuhteen päättymisestä, kysyttiin talukossa 5 ja parisuhteen kestosta taulukossa 6 (ks. taulukko 5 ja 6).

Parisuhteen loppumisajasta, on vastaajien perusteella mennyt aikaa aika tasaisesti. Valtaosalla vastaajista on suhteen päättymisestä kulunut aikaa 0–2-vuotta. Loput vastaajat jakautuivat tasaisesti 3–5-vuotta, 8–10-vuotta ja yli 11-vuotta sitten päättyneestä suhteesta. (ks. taulukko 4).

TAULUKKO 4. Aika suhteen päättymisestä

Montako vuotta parisuhteen päättymisestä?				
0-2v.	3-5v.	5-8v.	8-10v.	yli 11v.
4	2	2	2	2

Naisista seitsemän oli elänyt 0–5-vuotta väkivaltaisessa parisuhteessa. Neljä eli 5–10-vuotta ja yksi vastaajista 10–15-vuotta (ks. taulukko 5). Tässä on selkeästi havaittavissa, että nainen kestää vuosikausia väkivallan keskellä asumista. Valtaosa kuitenkin kykenee irrottautumaan viiden vuoden sisällä.

TAULUKKO 5. Parisuhteen kesto vuosina

Parisuhteen kesto vuosina				
0-5v.	5-10v.	10-15v.	15-20v.	yli 20v.
7	4	1		

5.3 Väkivallan muodot

Viimeisenä puolistrukturoituna kysymyksenä haluttiin selvittää, millaisia eri väkivallan muotoja vastaaja oli kokenut (ks. taulukko 6). Kaksitoista vastaajaa oli kokenut parisuhteessaan niin henkistä kuin fyysistä väkivaltaa. Lisäksi kahdeksan vastaajista olivat kokeneet taloudellista väkivaltaa sekä sukupuolilyhteyteen pakottamista. Viisi oli kokenut fyysisten ja psyykkisten perustarpeiden laiminlyöntiä,

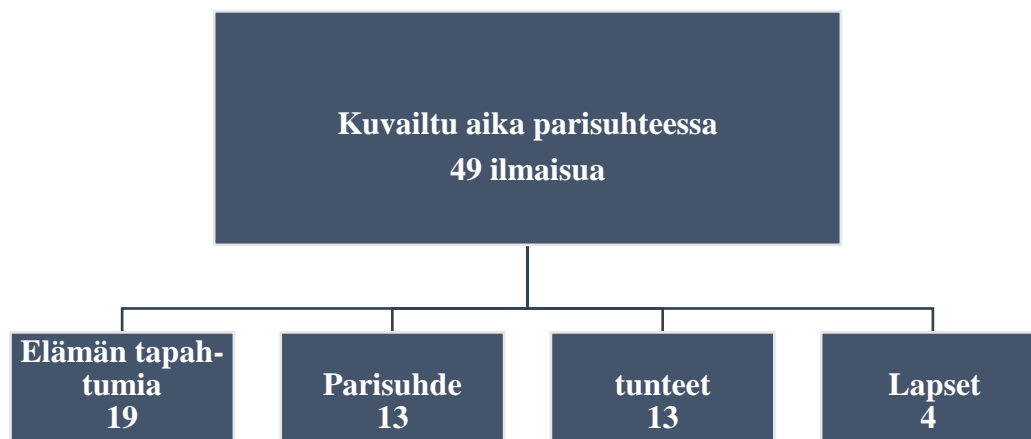
kolmea naista oli raiskattu parisuhteessa ja kaksi oli kokenut hoidon tai huolenpidon laiminlyöntiä (ks. luku 2).

TAULUKKO 6. Väkivallan eri muodot

VÄKIVALLAN ERI MUODOT	VASTAAJAT
Fyysinen väkivalta	12
Henkinen väkivalta	12
Taloudellinen väkivalta	8
Hengellinen väkivalta, johon liittyy uskonnollinen ulottuvuus	0
Hoidon tai huolenpidon laiminlyönti	2
Fyysisten ja psyykkisten perustarpeiden laiminlyönti	5
Sukupuoliyhteyteen pakottaminen	8
Raiskaus	3

5.4 Aika parisuhteessa

Ensimmäinen avoin kysymys oli *Miten kuvailisit aikaasi parisuhteessasi?* Yhteensä ilmaisuja tuli 49, jotka on jaettu neljän pääluokan alle (ks. kuvio 1).

KUVIO 1. Kuvailtu aika parisuhteessa.

Elämän tapahtumia: Elämän tapahtumat koostuvat hyvin erilaisista tilanteista, joita naiset olivat joutuneet kokemaan parisuhteessaan. Tyypillisimpiä ilmaisuja olivat muun muassa heidän elämän olevan yhtä vuoristorataa, jatkuva rahattomuus, talouden yksin hoitaminen, päihteet sekä oman elämän salailu muilta.

”...mutta saattoi tulla eteen päiviä, kun kaikki tuntuikin olevan hyvin. Jatkuva vuoristorataa.”

”Sitten lopetti kotitöiden teon ja kertoi, että lasten ja kodinhoito kuuluu ainoastaan äidille, ruokaostostenteko äidille...”

”...ensin alkoi taloudellinen väkivalta ja sen jälkeen mukaan tuli henkinen ja sitten fyysinen väkivalta...”

Parisuhde: Parisuhteen ilmaisussa, naiset ovat kuvailleet heidän aikaansa parisuhteessa. Vahvoina ilmaisuina nousivat esiin kärkikolmikkona miehen jatkuva kontrollointi, alistaminen sekä naisen kokemukset omasta henkisestä jaksamisesta.

”Henkinen väkivalta oli jatkuvaa kontrollointia, joka meni ajoittain sairaalloiseksi.”

”Koko suhteen ajan sai olla varpaillaan ja tunnustella, milloin ja mistä mies räjähtää.”

Tunteet: Erilaisia tunteita nousi naisten vastauksista paljon esiin. Selkeästi eniten sai ahdistava tunne ilmaisuja. Kaikki vastaukset yhtä lukuun ottamatta toivat esiin negatiivisia pahan olon tunteita.

”... vihasin itseäni, sillä rakastin ihmistä, joka teki elämästäni helvettiä.”

”Välillä kaikki niin ihanaa ja välillä taas aivan helvettiä.”

Lapset: Tässä kysymyksessä nousi lapset hyvin esiin, kun naiset kuvailivat aikaansa parisuhteessa. Lapsia vastaan oli noussut väkivallan uhka, joka oli saanut naiset havahtumaan tilanteen vakavuudesta. Vastauksissa nousi esiin myös se, että isä alkoi suosia tiettyä lasta enemmän kuin toisia.

”Jos lapsi kiukutteli, niin mies saattoi heittää alas sängyltä tms.”

”Kun vanhempi poikamme tuli kouluikään, hänestä tuli isän suosikki.”

Se miten naiset tuovat esiin elämäänsä parisuhteessa, on selkeästi yhteyksissä toisiinsa. Hyvin monilla oli samankaltaisia vastauksia. Palatakseen kokemuksiin, useat naisista koki heidän elämänsä olevan yhtä vuoristorataa sekä jatkuvaa rahattomuutta. Miehet eivät antaneet heille rahaa ja näin ollen naiset kokivat elämänsä entistä toivottavammaksi, sillä oli vaikea edes ajatella lähtöä rahattomana. Naisen huono omatunto, miehen päihteiden käyttö, talouden yksinhoitaminen ja naisen menetetyt luottotiedot, sekä salailu muilta omasta todellisesta tilanteesta sai eniten ilmaisia. Yksittäisiä vastauksia tuli miehen jatkuvasta haukkumisesta, kivusta, kilttinä olemisesta, kulissien ylläpidosta sekä siitä, ettei hänellä saanut olla ystäviä (ks. luku 3).

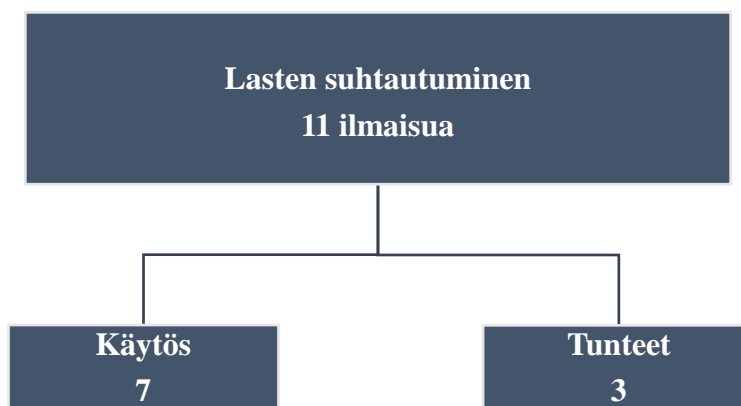
Parisuhteen ilmaisujen perusteella on helppo todeta hyvin paljon samankaltaisuutta naisten vastauksissa. Elämän koettiin olevan yhtä kontrollointia, teeskentelyä, alistamista ja tämä söi naisen henkistä ja fyysistä oloa huomattavasti. Lisäksi nousi ilmaisuina esiin, elämän olevan yhtä selviytymistä, miellyttämistä, varpaillaan oloa, kiristämistä, mustasukkaisuutta ja silkkaa painajaismaista (ks. luku 2).

Tunteiden ilmaisussa oli selkeästi yksi ilmaisu muiden yli. Useampi nainen vastasi tunteneensa ahdistavaa oloa parisuhteensa aikana. Muutama vastaajista koki pelon tunnetta ja loput yksittäiset esiin nousseet tunteet olivat häpeä, painostava, turvaton, painajaismaista, viha sekä rakkaus. (ks. luku 2).

Lasten kohdalla ei ollut mitään epäselvyyttä. Valtaosa naisista vastasi, että suhteen aikana lapsiin kohdistunut uhka oli kasvanut tai heitä on jopa fyysisesti pahoinpidelty. Yksi vastaajista kertoi isän alkaneen suosia erityisesti perheen poikalasta.

5.5 Perheen lapset

Tärkeänä oli lisäksi saada vastauksia siihen, miten perheen mahdolliset lapset suhtautuivat perheen väkivaltaiseen tilanteeseen. Yhteensä ilmaisia tuli 11, jotka on jaettu kahden pääluokan alle (ks. kuvio 2).

KUVIO 2. Lasten suhtautuminen tilanteeseen.

Käyttäytyminen: Vastajat lähtivät tuomaan esiin voimakkaasti lasten käyttäytymistä vastauksissaan. Oli selkeästi havaittavissa yhtäläisyyksiä naisten vastauksissa.

”Jähmettyivät paikoilleen, esimerkiksi keittiön pöydän ääreen jolloin olivat vaikeasti nähtävissä ja tekivät itsestään näkymättömiä.”

”Vanhempi lapsi kehitti itselleen mielikuvituskaverin, jonka kanssa pakeni leikkeihin, aina kun riita tilanne oli päällä.”

Tunteet: Tunteita sen sijaan tuotiin vähemmän esiin, syynä tähän voi olla se, ettei esimerkiksi pieni lapsi osaa sanoittaa tunteitaan vielä.

”Pelkäsivät, sulkeutuivat, menivät tai pakenivat omaan huoneeseen.”

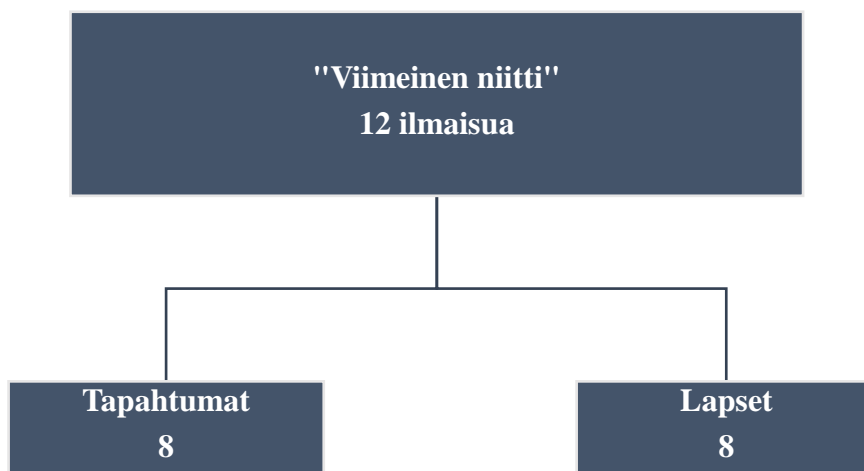
”...- Oletan äiti siellä? Ethän mene nukkuu isin kanssa, ettei se lyö?”

Mitä käytökseen tulee, niin sieltä ei löytynyt selkeätä samankaltaista käyttäytymistä, mutta kuitenkin ne ovat hyvin tyypillisiä tällaisissa tilanteissa. Yksittäisiä ilmaisia käyttäytymisestä nousi esiin sulkeutuminen, näkymättömyys, rauhoittu-

misen vaikeus, levottomuus, kiukuttelu, leikkeihin pakeneminen sekä yhdellä lapsella oli mielikuvituskaveri. (ks. luku 3). Tunteista nousi vain ja ainoastaan esiin lasten kokema pelko. Muita tunne tiloja naiset eivät kuvailleet lainkaan. (ks. luku 3).

5.6 Mikä tekijä sai sinut lähtemään?

Kysymyksessä *Mikä oli se viimeinen niitti, joka sai sinut lähtemään?* haettiin vastausta, mikä oli naiselle se viimeinen mahdollinen tekijä, joka sai hänet lopulta lähtemään väkivaltaisesta parisuhteestaan. Tähän kysymykseen kaikki kaksitoista henkilöä vastasivat, toiset hyvin laajasti ja toiset taas suppeammin. Yhteensä ilmaisuja tuli 12, jotka on jaettu kahden pääluokan alle (ks. kuvio 3).

KUVIO 3. Lähtöpäätöksentekoon vaikuttavat asiat.

Tapahtumat: Tapahtumat koostuvat eri tilanteista mitä naiset olivat joutuneet kokemaan parisuhteessaan. Tyypillisimpiä ilmaisuja oli muun muassa miehen uskottomuus, väkivallan kokemukset sekä miehen päihteiden käyttö.

”Löysin mieheni sängystä parhaan ystäväni kanssa.”

”... kumppanin puhelimesta löytyi toisen naisen alapää kuvia ja videoita.”

”Kun hän löi jo koiraani eikä vain minua.”

”Käräjille asti johtanut pahoinpitely.”

”Ystävämme kuoli huumeisiin sohvallemme.”

Lapset: Lapset tulivat ilmaisuissa esiin siten, että väkivaltainen elämän tilanne oli alkanut vaikuttaa heihin tavalla tai toisella. Joko heihin oli kohdistunut myös väkivaltaa tai lapset olivat olleet äidilleen se järjen ääni, kertoen etteivät halua elää enää sellaista perhe elämää.

”... Mieheni tästä raivostui ja huusi kuin hullu pienelle...”

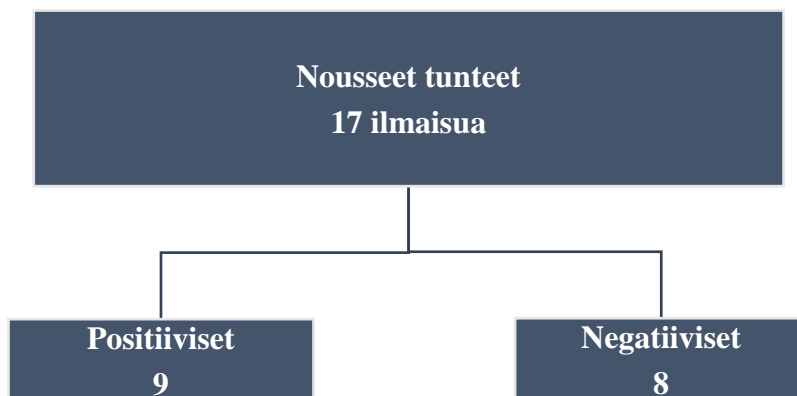
”Than viimeinen pisara oli, kun tytär yhtenä iltana sanoi, että – äiti en halua elää näin.”

Henkilöiden vastausten perusteella on selkeästi havaittavissa yhtäläisyyttä, heidän parisuhteesta lähdön syille. Moni naisista koki, että miehen uskottomuus oli juuri se viimeinen pisara. Se saattoi olla ensimmäinen kerta tai uskottomuutta oli ollut useita kertoja tai se oli muuttanut muotoaan jollain tavalla. Mielestäni nämä vastaukset olivat yllättäviä, sillä odotin enemmän naisen lähdön syille juuri väkivaltaa. Toiseksi eniten lähdön syille oli kuitenkin väkivalta sen eri muodoissa. Myös miehen päihteiden käyttö nousi esiin. Yksittäisiä vastauksia lähdön syille oli sairaalaan joutuminen, kotieläimeen kohdistunut väkivalta ja hetkellinen muutto ystävän luo (ks. luku 3).

Vastauksien perusteella juuri lapset, olivat saaneet naisen silmät avautumaan ja ymmärtämään, että hänen ja lasten on pakko lähteä perhetilanteesta pois. Muutama nainen toi syyksi lähdölleen sen, että mies oli alkanut kohdistaa väkivaltaa hänen lisäksi myös lapseen/iin, ja näin ollen tajunnut tilanteen vakavuuden. Lisäksi joidenkin lapset olivat tuoneet esiin sen, etteivät halua elää tällaista perhe elämää (ks. luku 3).

5.7 Lähtöpäätös ja tunteet

Millaisen tunteen lähtöpäätöksen tekeminen silloin sinussa herätti? kysymykseen haluttiin saada vastauksia, että vaikuttiko lähtöpäätöksen tekeminen naisen mielentilaan millään lailla. Yhteensä ilmaisuja tuli 17, jotka on jaettu kahden pääluokan alle (ks. kuvio 4).

KUVIO 4. Lähtöpäätöksen aikaan saamat tunteet.

Positiiviset: Lähtöpäätöksen aiheuttamat tunteet, ovat vastausten perusteella hyvin kaksi jakoiset, sillä molempia tuli melkein saman verran. Naiset kokivat lähtöpäätöksen tehneen helpotuksen tunteita muuta myös pelkoa. Ehdottomasti suurin tunneilmaisu vastaajien kertomuksen mukaan oli kuitenkin helpotus.

”Aivan järjettömän helpotuksen, muistan sen tunteen vieläkin kuin eilisen.”

”Vapauden tunteen.”, ”Elämäni paras päätös, jota en kadu sekuntiakaan.”

Negatiiviset: Pelko oli tunteista ehdottomasti voimakkain ja eniten esiin tuotu tunne.

”Pelotti. en tiennyt mitä tekisin, olin ollut toisen armoilla pari vuotta.”

”Itkin luopumisen tuskasta...”,

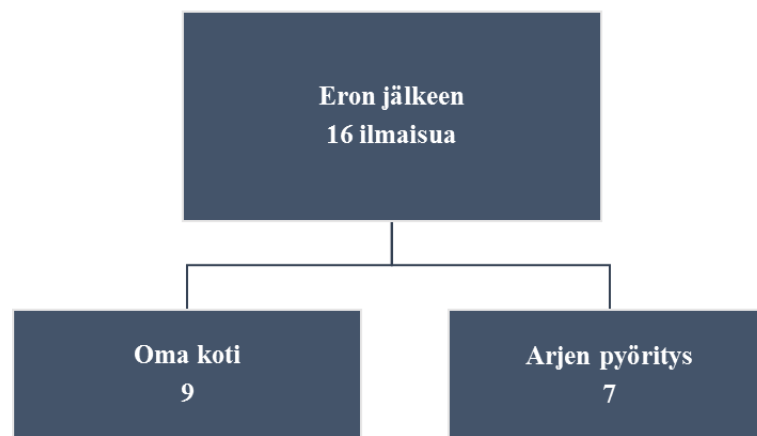
” Luottamus ongelma onkin jokaiseen mieheen tällä hetkellä.”

Naisten vastausten perusteella on todettava, ettei lähdön päätöksen tekeminen ollut yhtä juhlaa. Siinä on tullut melkein yhtä paljon erilaisia ilon, pelon ja luopumisen tunteita esiin. Vaikka iso osa vastaajista olivat sitä mieltä, että lähtöpäätöksen tekeminen toi helpotuksen tunteen, oli takana paljon muitakin tunteita. Suurin osa naisista kertoi lähtöpäätöksen aiheuttaneen suurta helpotusta ja muutamat toivat esiin vapauden tunteen. Samalla osa naisista toi esiin kuitenkin pelon tunteen. Pelkoa aiheutti monet eri asiat, kuten esimerkiksi yksin pärjääminen sekä perheen

hajoaminen. Yksittäisiä vastauksia olivat tyhjyyden, haikeuden ja luopumisen tunteet sekä luottamuksen menetys miehiin. (ks. luku 3).

5.8 Eron jälkeen

Mikä oli ensimmäinen konkreettinen tekosi erosi jälkeen? kysymyksen avulla haettiin saada vastauksia siihen, mitä nainen eron jälkeen ensimmäisinä asioina tai tekoina teki? Yhteensä ilmaisuja tuli 16, jotka on jaettu kahden pääluokan alle (ks. kuvio 5).

KUVIO 5. Eron jälkeen.

Koti: Oma koti nousi tavalla tai toisella vahvimmin esiin vastauksissa. Alla muutamia otteita naisten vastauksista.

”Minun ja lasten uuden kodin hankkiminen toisesta kaupungista.”

”Hankin rahoituksen ja ostin yhteisen kotimme itselleni.”

”Talon uudelleen sisustaminen ja pintaremontti...”

Arjen pyöritys: Tässä esiin naiset toivat muun muassa tapahtumia jotka eivät liittyneet millään tavalla kotiin, vaan ihan satunnaisiin eri asioihin.

”Uusi pikaromanssi”

”Lepo, psykologin vastaanotolla käynti, tunteiden läpikäynti.”

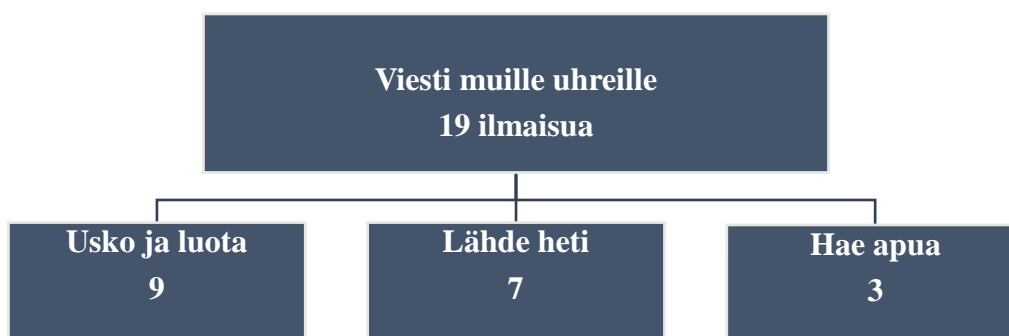
”Taistelut lasteni ja omien oikeuksien puolesta...”

Tämän kysymyksen avulla, selkeästi nousi esiin naisten tarve tehdä itselleen ja mahdollisille lapsilleen uusi koti eron jälkeen. Jotkut vastaajista jäivät vanhaan kotiinsa sisustaen sen uusiksi, toiset muuttivat uuteen. Toiset taas asuivat hetken aikaa perheen tai ystäviensä luona. Kodin tärkeys nousi suurimmalla osalla vastaajalla esille (ks. luku 3).

Arkeen liittyviä asioita mitä naiset toivat esiin, olivat ihan satunnaisia. He toivat kirjoituksissaan esille eron jälkeisestä taistelusta lastensa ja omien oikeuksien puolesta, uuden pikaromanssin kokeminen ja käytännön asioiden järjestelyä. Yksi naisista oli etsinyt entisen miehen koiralle uuden kodin, ja toinen oli aloittanut uuden työn. Levon ja ammattiauttajan luona käynti nousi myös esiin.

5.9 Viesti muille

Mitä sanoisit heille, jotka tällä hetkellä elävät väkivaltaisessa suhteessa? oli tärkeä kysymys, sillä he ovat kokemusasiantuntijoita ja heidän neuvoja olisi hyvä kuunnella sellaisen ihmisen, joka parhaillaan elävät väkivaltaisessa parisuhteessa. Yhteensä ilmaisuja tuli 19, jotka on jaettu kolmen pääluokan alle (ks kuvio 6).

KUVIO 6. Viesti muille uhreille.

Usko: Sanalla usko ja luottamus ei tarkoiteta mitään hengellisyyteen viittaavaa, vaan useat naiset toivat esiin sanan usko itseesi ja oikean ja väärän tunteeseen. Alla muutamia esimerkkejä näistä.

”Voimia ja rohkeutta, uskoa itseensä...”

”Usko ja luota itseesi; Tiedät ansaitsevasi parempaa!!”

Lähde heti: Moni naisista kehottaa lähtemään mahdollisimman nopeasti väkivaltaisesta suhteesta. Vastaajat toivat esiin sen, ettei mies tule muuttumaan.

”Lähde vielä, kun voit...”, ”Lähde mahdollisimman pian.”

Hae apua: Vastaajat kehottivat naisia hakemaan apua, sillä he olivat sitä mieltä, että yksin voi selviäminen olla liian raskasta tai jopa mahdotonta.

”Ottakaa yhteyttä lähimpään ensi- ja turvakotiin...”

”Erotkaa, hankkikaa kunnan apua ja kunnan tukiverkosto.”

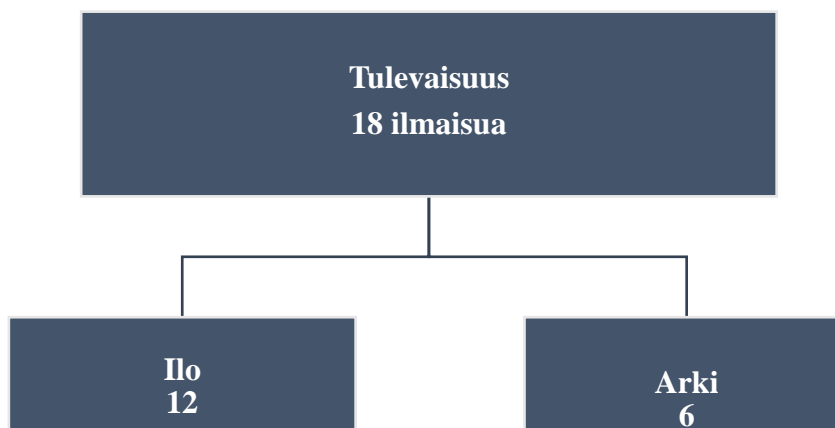
Usko ja luota-otsikon taakse kiteytyy naisten voimakas viesti kanssa sisarilleen, että väkivaltaisessa parisuhteessa elävän naisen tulisi uskoa ja arvostaa itseensä ja uskottava omaan selviytymiseen. He toivoivat heille voimia ja rohkeutta päätöksen tekoon. Lisäksi naiset kehottivat luottamaan omaan oikeaan ja väärän tunteeeseen. Vastausten perusteella on havaittavissa viesti siitä, että naisen on kyettävä vain tehdä se päätös, jonka jälkeen hän selviää kyllä (ks. luku 3).

Lähde heti viesti oli vastaajilta hyvin voimakas. Omasta kokemuksestaan he osasivat kertoa, että muutosta ei tule tapahtumaan ja naisen tulisi itse tehdä asioille jotain ja mahdollisimman pian. Monet vastaajista toivat esiin samalla lauseella, ”lähde vielä, kun voit”. Vahvana kakkosena oli, että muutosta ei tule tapahtumaan, eikä mies tule muuttumaan. Tässä kohtaan yhteen veto on hyvin helppo. Nämä naiset tietävät kokemuksestaan, että tilanteeseen auttaa vai parisuhteesta lähtö (ks. luku 3).

Avun hakemiseen naisten viestinä nousi esiin se, että yksin selviäminen voi käydä raskaaksi tai jopa mahdottomaksi. Muutama kehoittaa hakemaan apua, ja esiin nousi turvautuminen Ensi- ja turvakotien apuun. Naiset kehoittivat lisäksi, että nainen antaisi aikaa haavojen parantumiselle (ks. luku 4).

5.10 Tulevaisuus

Tutkimuskysymysten viimeisenä kysymyksenä oli, *Minkä laisena näet elämäsi vuoden kuluttu?* Tässä haluttiin kuulla naisten ajatuksia ja toiveita tulevaisuudesta. Yhteensä ilmaisuja tuli 18, jotka on jaettu kahden pääluokan alle (ks. kuvio 7).

KUVIO 7. Tulevaisuuden näkymät.

Ilo: Tässä kohtaa naisten vastauksissa oli selkeästi havaittavissa suurta iloa ja positiivista tulevan elämän katsomusta.

”Joka kuukausi ja vuosi vain onnellisempänä ja tyytyväisenä ratkaisuuni.”

”Toivoisin, että se on samanlaista kuin nyt, rauhallista ja turvallista.”

”Olen onnellinen uudessa suhteessa, jossa ei tarvitse pelätä.”

Arki: Tässä naiset toivat esiin lähinnä arjen elämän, joka on rauhallista ja turvallista. Silti moni mainitsi menneisyyden haamut, jotka seuraavat minne ikinä he menevätkään.

”Tasaista arkea, vaikka menneisyys toisinaan kummittelee...”

”Hyvää. Minä päätin, etten koskaan enää vastaavaa siedä.”

”... päivä kerralla eteenpäin...”

Naisten vastausten perusteella, ei ole epäilystäkään siitä, etteivätkö he ole tehneet oikean päätöksen lähtiessään pois väkivaltaisesta parisuhteesta. Valtaosa heistä elävät onnellista elämää, mutta moni myös kertoi menneisyyden taakoistaan. Monet vastaajista toivat esiin, että elämä on nykyään rauhallisen seesteistä ja hyvää. Vastaajat näkivät lisäksi tulevaisuuden valoisana ja he olivat tyytyväisiä ratkaisunsa (ks. luku 3).

Arjen kohdassa naiset kuvailivat joka päiväistä arkielämäänsä ja toivat esiin, että ovat tyytyväisiä ihan tavalliseen arkielämään. Kun arkea ympäröi turvallisuuden ja rauhan tunne, teki se naisista onnellisia. Naiset kertoivat heidän elämänsä olevan tasapainoista, joidenkin mielestä jopa tylsää. Yksittäisiä ilmaisuja tuli siitä, että heidän elämä on turvallista, missä pelko ei enää hallitse elämää ja kun sitä elää päivän kerrallaan, kaikki on hyvin (ks. luku 3).

5.11 Jatkokysymykset

12:sta vastaajasta viisi antoi opinnäytetyöntekijälle sähköpostiosoitteensa, jotta hän pystyisi palaamaan jatkokysymyksiin vajaa vuosi myöhemmin ensimmäisistä. Jatkokysymysten tarkoituksena oli kysyä heidän sen hetkisiä kuulumisiaan. Jatkokysymykset tehtiin ajalla 16.9-23.9.2016. Viidestä sähköpostin jättäneistä naisista, kaksi vastasi jatkokyselyyn. Yhdestä osoitteesta tuli viesti, että kyseinen sähköpostiosoite ei ole käytössä.

5.12 Eron jälkeinen elämä

Jatkokysymyksiä oli vain kaksi. Ensimmäinen niistä oli, *Miten ajattelet tällä hetkellä erosta? Ovatko ajatuksesi vajaan vuoden aikana mahdollisesti muuttuneet ja mikäli ovat niin miten?* Alla muutama esimerkki naisten antamista vastauksista ja niiden analysoinnista.

”Olen tyytyväinen kun uskalsin silloin jättää kaiken ja lähteä. Se teki minusta vahvemman vaikka suhde itsessään vei itsetunnon silloin aikoinaan”.

” Olen nyt niin onnellinen siitä että erosin, vaikka eron aikaan se tuntuu helvetiltä”.

Molemmat vastanneet toivat esiin tyytyväisyyden, että olivat kyenneet tekemään lopullisen lähtöpäätöksen. Toinen vastaajista toi tämän lisäksi esiin itsetunnon heikentymisen ja toinen lähdön vaikutukset lapsiin. Esiin nousi kuitenkin se, että lähtö tapahtui liian myöhään ajatellen toisen vastaajan vanhempaa lasta. Hän ei onnistuneet saamaan koskaan ”normaalia” perhemallia, missä ei ole väkivalta läsnä. Tämä on jättänyt jälkensä ja hän elää nykyisessä parisuhteessa missä on parisuhdeväkivaltaa, ihan kuten oli kotona lapsuusaikana. (ks. luku 3).

5.13 Tulevaisuuden parisuhde

Toinen kysymys oli, *Miten näet tulevaisuuden ja mahdollisen uuden parisuhteen?* Alla muutama esimerkki naisten antamista vastauksista ja niiden analysoinnista.

”Koska seksi oli saanut huonossa suhteessa hyväksikäytetyksi tulemisen olon, siitä tuli seuraaviin suhteisiin minulle vallan käytön väline. Toisaalta en odottanut saavani itse sillä hyvää oloa, minulla ei ollut merkitystä”.

”Olen uudessa parisuhteessa. Itsetuntoni on siitä kohentunut, koska nykyinen mieheni pitää ja rakastaa minua tällaisena kun olen. Hän osallistuu kotitöihin, sekä lasten hoitoon. Silti välillä nousee se ajatus, etten kelpaa tai ole tarpeeksi hyvä, vaikka uusi mieheni ei annakaan aiheita ajatella noin”.

”Lapsilla pitäisi olla oikeus elää ilman väkivaltaisen vanhemman aiheuttamaa pelkoa, olla tapaamatta tällaista vanhempaa. Muuten ei kierre katkea. se jatkuu sukupolvelta toiselle”.

Naisten vastauksissa nousi vahvasti esiin itsetuntoon tulleet säröt. Minä kuva on heikko ja itseä vähätellään eikä anneta minuudelle arvoa. Toinen henkilöistä ei ole onnistunut löytämään onnellista pysyvää parisuhdetta ja hakee hyväksyntäntää itseä kohtaan väärillä tavoilla. Toinen vastaajista taas elää onnellisessa suhteessa, mutta ei ole tasapainossa itsensä kanssa. Henkilö joka kertoi lähdön tapahtuneen

liian myöhään toi esiin sen, miten perheessä tapahtuva parisuhdeväkivalta vaikuttaa syvästi lapsiin. Kun he eivät näe muuta perhemallia, on oravanpyörä valmis lähtemään pyörimään ja sama kuvio toistuu heidänkin parisuhteessaan. Esiin vastaaja nosti lisäksi sen, että vanhempien etua ajetaan enemmän kuin lapsen ja lapsi pakotetaan tapaamaan väkivallan tekijää, koska vanhemmalla on oikeus siihen (ks. luku 3).

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksella haluttiin selvittää mikä on naiselle se viimeinen pisara, jotta hän saa lopulta itsestään irti niin paljon, että lähtee lopullisesti väkivaltaisesta parisuhteestaan. Lisäksi tutkimuksen kautta haluttiin selvittää oliko mahdollisilla lapsilla vaikutusta naisen lähtöpäätöksen tekoon. Työn alussa opinnäytetyö käsitteli erinäisiä syitä siihen, miksi nainen ei onnistu irroittautumaan väkivaltaisesta parisuhteestaan. Siitäkään huolimatta, että joutuu olemaan jatkuvan henkisen ja fyysisen väkivallan uhrina. Naisilla tuli aika, jolloin heidän oli katsottava totuutta silmiin ja ymmärrettävä, että heidän oli itse tehtävä asialle jotain, jotta elämään tulisi muutos.

Naisten vastausten perusteella kävi ilmi, että he kaikki olivat joutunut kokemaan niin fyysistä kuin psyykkistä väkivaltaa. Lisäksi osa oli joutunut kohtaamaan taloudellista väkivaltaa, yhdyntään pakottamista sekä raiskatuksi tulemista. Taloudellinen väkivalta olikin yksi suuri syy sille, ettei nainen kyennyt lähtemään suhteesta. Moni nainen pelkäsi, kuinka tulisi selviämään taloudellisesti yksin. Osalla oli mennyt luottotiedot miehen vuoksi, osa taas ei ollut koskaan esimerkiksi laskuaan maksanut itse.

Tämän aineiston perusteella voi todeta, että iso osa tutkimukseen osallistuneista naisista havahtuivat omaan toivottomaan elämän tilanteeseen ja sai tarpeekseen siinä vaiheessa, kun mies joko ensimmäistä kertaa oli uskoton tai kyseessä oli jo useampi uskottomuus. Jos naisella oli lapsia, auttoivat he tavalla tai toisella naista ymmärtämään omaa ja lastensa elämän tilannetta. Osa tajusi tilanteen vakavuuden, kun väkivalta alkoi siirtymään naisesta lapseen/-iin ja muutamien lapset sanoivat äidille suoraan, että miksi elämme tällaista elämää? Juuri lapset auttoivat naista tekemään lopullisen lähtöpäätöksen. Lasten sanojen saattamana moni nainen tajusi tilanteensa vakavuuden ja hyväksyi tosiasiat. Näin ollen hän kykeni toimimaan ja päätös lähdöstä oli syntynyt.

Lopullisen lähtöpäätöksen tekeminen jakoi naiset kahteen osaan. Valtaosa tunsi suurta helpotusta ja vapautta lähtöpäätöksen tekemisestä. Mutta tätä iloa seurasi voimakas pelon tunne. Monet naiset kertoivat kuinka hyvän olon tunteen keskellä

varjosti pahan olon ja epäonnistumisen tunne siitä, että perhe-elämä ja sen illuusio pirstaloituivat täysin kahtia. Vaikka osalle tuli itku luopumisen tuskasta, tunsivat he kuitenkin syvää huojentuneisuutta lähtöpäätöksen tekemisestä. Lisäksi valtaosa toi esiin pelon mahdollisista uusista parisuhteista. Voisivatko he koskaan luottaa enää toiseen ihmiseen? Naisilla oli myös pelkoa siitä, tulisivatko he elämään loppuelämän yksin?

Loppullinen irroittautuminen väkivaltaisesta suhteesta oli kuitenkin edellytys naisen selviytymiselle. Moni naisista lähti omasta kodistaan pois, osa jäi ostaen miehensä ulos yhteisestä elämästään. Mutta tärkeäksi valtaosalle nousi juuri kodin merkitys. Naiset kokivat, että kodin laittaminen uuteen uskoon, oli se sitten uusi tai vanha, auttoi voimaantumisen sekä itsenäistymisen. Koti symboloi uutta elämää, jossa rauha ja turvallisuus olisi keskiössä.

Tutkimuksessa ilmeni naisten lopulta luopuneen toiveistaan saada mies muuttamaan, saati että mies lupauksista huolimatta muuttuisi. Suurelle osalle lähtö oli äärettömän vaikeaa ja se saattoi viedä vuosia. Lähtö tarkoitti kuitenkin uuteen ja tuntemattomaan hyppyä, näin ollen lähtö vaati suurta uskallusta naiselta. Esiin nousi myös se, että naiset ottivat raskaasti sen luopumisen tuskan jonka ero toi tullessaan, vaikkakin elämä oli väkivallan varjostamaa. Väkivaltaisesta parisuhteesta irroittautuminen voikin olla äärettömän vaikeaa, ellei jopa mahdotonta ilman toisten ihmisten tukea. Ulkopuolisten apu nousikin voimakkaasti esiin tutkimuksessa, lähtöön tarvittiin muutakin kuin päätös. Siihen tarvitaan tukiverkostoa, joka tukee naista askel askeleelta. Osa naisista korostikin ammattiauttajien tärkeyttä, osa taas kannusti ottamaan yhteyttä lähimpään turvakotiin. Naisilla oli kuitenkin yksi viesti muille kanssasisarilleen, - Lähde vielä kun voit, ei se mihinkään muutu.

Tulevaisuudelta naiset toivoivat ihan tavallista ja rauhallista elämää. Osa oli kuitenkin epävarmoja, tulevatko koskaan toipumaan menneestä. Tärkeintä heidän kertomuksissa nousi elämä, jossa saa elää turvallista, rauhallista sekä tasapainoista elämää. Jatko kyselyssä ilmeni, että naisiin on pysyvästi jättänyt mennyt väkivaltainen parisuhde jälkensä Se näkyy niin heidän itsetunnon kuin omanarvon mää-

rittelyssä. Vastaajat ovat olleet tavallaan vastakohtat toisilleen, sillä toinen saanut onnellisen pysyvän parisuhteen itselleen, kun taas toinen on vaihtanut kumppaneita tiuhaan. Opinnäytetyöntekijä olisi ollut mielissään, jos jatkokyselyyn olisi tullut useampi vastaus. Silloin analysoinnin tekeminen olisi antanut laajempaa perspektiiviä tutkimukselle. Nyt kahden henkilön vastauksien perusteella on hankala tehdä luotettavia johtopäätöksiä.

Tutkimuksen luotettavuuteen pyrittiin vaikuttamaan siten, että mahdollisia kokemusasiantutijoita löydettäisiin mahdollisimman paljon. Näin ollen tutkimuskyselylomake jaettiin sosiaalisessa mediassa, Facebookin väkivaltaa kohdanneiden naisten suljetussa ryhmässä, johon opinnäytetyöntekijä oli saanut liittyä. Tämän lisäksi kysymyslomakkeiden huolellisella suunnittelulla ja aineiston analysoinnilla pyrittiin luotettavuuteen. Tutkimukseen osallistuneiden kaikki näkemykset otettiin huomioon ja tutkimuksessa tutkittiin sitä, mitä oli luvattu tutkia. Tämän myötä voidaan todeta tutkimuksen olevan validi.

Kun tuloksia analysoitiin, pyrittiin tutkimuksen eri vaiheita kuvaamaan tarkasti ja lainauksia aineistosta otettiin tueksi raportoinnissa, jotta lukija saisi mahdollisimman oikeanlaisen kuvan vastauksista ja näin ollen tutkimustuloksista. Kyselylomakkeisiin vastaaminen oli täysin luottamuksellista ja vapaaehtoista. Aineisto kerättiin e-lomakkeella, jolloin vastaajat pystyivät osallistumaan kyselyyn täysin anonymisti. Vastaajalla oli valintana jättää lomakkeeseen sähköpostiosoitteensa, jolloin opinnäytetyön tekijällä on mahdollisuus kysyä vastaajan kuulumisia vuoden kuluttua. Jatkokysymykset lähetettiin sähköpostinsa jättäneille henkilöille e-lomakkeella, näin ollen jälleen pyrittiin säilyttämään vastaajan anonymiteetti niin hyvin kuin se vain oli mahdollista. Eettisyys otettiin huomioon siten, että vastaajien vastauksia ei ole nähnyt kukaan muu kuin opinnäytetyöntekijä ja häntä ohjannut lehtori. Materiaaleja ei ole säilytetty missään vaiheessa siten, että joku ulkopuolinen olisi saattanut nähdä niitä. Aineisto säilytettiin kovalevyllä ja hävitettiin, kun opinnäytetyö oli valmis.

7 POHDINTA

Opinnäytetyö ei ollut sen tekijälle vain ”pakollinen” koulutehtävä, jotta valmistuminen koulusta sosionomina onnistuisi, se oli paljon enemmän. Tässä oli avattava vanhoja haavoja ja todettava, että vaikka matka on ollut pitkä ja haasteellinen, niin opinnäytetyön tekijä on ollut yksi niistä tuhansista naisista Suomessa, joka ovat selvinneet menneestä väkivaltaisesta parisuhde-elämästään. Sanonta ”in the end, some of your greatest pain become your greatest strength” kuvaa hyvin raskaiden kokemusten muuttumista ihmisen voimavaraksi.

Entisenä parisuhdeväkivallan uhrina, tekijä pohti lukemattomia kertoja, mikä on saanut hänen muut kanssasisaret lähtemään lopulta väkivaltaisesta parisuhteestaan. Tämän opinnäytetyön avulla saatiin ainakin osviittaa siihen, mutta tulos oli yllättävä. Odottaa osattiin, että lapsi olisi tarpeeksi hyvä syy lähdölle, ja että väkivalta olisi noussut toiseksi. Mutta tutkimustulosten perusteella näin ei käynyt, vaan miehen uskottomuus nousi korkeimmalle sijalle.

Naisiin kohdistuneesta väkivallasta on tehty laajat määrät tutkimuksia, mutta vähäisemmässä määrässä siitä, mikä saa heidät lopulta irtautumaan suhteestaan. Tästä syystä opinnäytetyöntekijä koki, että työ on ollut merkityksellinen. Tekijä on saanut ainutlaatuisen tilaisuuden lukea ja tutkia muiden naisten elämäntarinoita, heidän kokemiaan heikkoja hetkiä ja ennen kaikkea niitä voimavaroja ja vahvuuksia mitä nämä mahtavat naiset ovat täynnä. Opinnäytetyön kautta on saatu huomata, että sen tekijä ei ole yksin tämän häpeällisen asian keskellä. Näitä naisia on paljon, aivan liian paljon. Tutkimusten perusteella noin joka viides nainen elää väkivaltaisessa parisuhteessa. Tämä tarkoittaa, että teikijä ei ole ainut nainen joka lähipiirissään kärsi siitä parhaimmillaan. Mutta kuten hän aikoinaan oli asiasta täysin hiljaa, niin ovat hekin nyt.

Opinnäytetyö käsitteli vain pienen pientä osaa parisuhdeväkivaltailmiöstä ja jatko-tutkimusaiheita on vaikka kuinka paljon. Olisi mielenkiintoista saada lisävastauksia kaikkeen mikä liittyi lapsiin ja heidän selviytymiseen. Miten he jaksoivat kaiken keskellä, millaisia jälkiä perhetilanne heihin jätti ja millaista apua heille on mahdollisesti tarjottu ja annettu? Valiottavasti työssä oli kuitenkin keskityttävä

vain yhteen asiaan ja siitä syystä oli rajattava työtä, mutta mieltä jäi askaruttamaan monet kysymykset. Aihetta voisi jatkotutkia samalla lailla, muutamia kysymyksiä muokkaamalla lasten ja nuorten näkökulmasta.

Parisuhteesta irroittautuinen on askel selviytymiseen, mutta matka on hyvin pitkä ennen kuin asiasta on päässyt täysin irti. Se voi vaatia vuosia ammattiauttajan luonna käyntejä, ystävien tukea ja mahdollista uutta rakastavaa, luotettavaa ja turvallista parisuhdetta. Totaalinen irtipääsy ei välttämättä onnistu koskaan. Se jättää aina merkkinsä naiseen ja vaatii toisen ihmisen luottamuksen uudelleen opettelua. Tukiverkostolla on keskeinen merkitys väkivallan uhrin selviytymisen kannalta. Jokaisen ihmisen tulisi pohtia sitä kuinka suhtautuu lähi-, ja ystäväpiirin sisällä olevaan väkivaltaan. Haluammeko sulkea silmät siltä ja leikkiä, että emme tiedä asiasta mitään vai onko niin, että siitä ei oikeasti tiedetä mitään?

Tutkimukseen osallistuneet naiset ovat selviytyjiä, he ovat vahvoja, ja vaikka en heitä ei opinnäytetyöntekijä tunne millään tasolla, arvostaa hän heitä jokaista suuresti. He jakavat tekijän kanssa saman tarinan, eri vivahtein vain. Kaikki tutkimukseen osallistuneet naiset sekä opinnäytetyöntekijä, on parisuhdeväkivallan uhritilastoissa olevia henkilöitä. Naisia jotka omalla tarinallaan tuovat esiin totuuden suomalaisesta, ei niin onnellisesta perhe-elämästä. Perhe-elämästä jossa nainen lapsineen elää suuren mustan varjon alla ja heillä on seurana hirvittävä mörkö, nimeltä Pelko ja Ahdistus. Tarinoissa nousee esiin se, kuinka vaikeaa elämä voi olla ihmisen kanssa, jota rakastaa ja samalla vihaa hänen käytöksensä vuoksi ja kuinka heidän unelmat onnellisesta perhe-elämästä murskataan nyrkin iskulla. Tästä syystä irroittautuminen on äärimmäisen vaikeaa, mutta nämä naiset ovat elävä esimerkki siitä, että se on täysin mahdollista. Siihen tarvitaan vain

ROHKEUS PÄÄTÖKSEN TEKEMISEEN.

LÄHTEET

Björkgren, M. 2009. Våld i parrelationer. En begreppsligt undersökning av ett moraliskt och samhällligt problem. Turku. Uniprint.

Enander, V., Holmberg, C., Fries, J., Larsdotter, S., & Olsson, H. 2011. Hur går hon? Om att stödja misshandlade kvinnors uppbrottsprocesser. Unkari. Elanders Hungary Kft.

Ensi- ja turvakotienliitto. 2016. Asiaa lastensuojelusta. Viitattu. 15.2.2016.
http://www.ensijaturvakotienliitto.fi/asiaa_lastensuojelusta/

Ensi- ja turvakotienliitto. 2016. Jussi-työ. Viitattu 15.2.2016.
<http://www.ensijaturvakotienliitto.fi/tyomuodot/vakivaltatyo/jussi-tyo/>

Ensi- ja turvakotienliitto. 2016. Turvakotien ja avopalveluiden laatukriteerit. Viitattu 15.2.2016.
<http://www.ensijaturvakotienliitto.fi/tyomuodot/vakivaltatyo/turvakodit/turvakotien-ja-avopalveluiden-la/>

Hagelberg, V. 1996. Perheväkivalta. Teoksessa Loukattu minuus. Tietoa ja tukea rikoksen uhreille. 37-39. Toim. Kjällman, P., Lahti, P., Nurmi, E-L., Pilkama, A. Helsinki. SMS-Tuotanto Oy.

Hautamäki, J. 1997. Perheväkivalta, käännekohta miehen elämässä. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

HE 78/2010. Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rikoslain 21 luvun 16 §:n muuttamisesta. Esitys säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 16.2.2016. Viitattu 22.3.2016. <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2010/20100078>

Heiskanen, T. 1996. Elämän palapeli. Johtolankoja vaikeuksista selviytymiseen. Jyväskylä. Gummerus.

Heiskanen, M. & Piispa, M. 1997. Usko, toivo, hakkaus. Helsinki. Edita.

Heiskanen, M., Piispa, M. 2000. Väkivallan hinta. Naisiin kohdistuvan väkivallan kustannukset suomessa. Helsinki. Yliopistonpaino.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Gaudeamus Helsinki University Press, Helsinki.

Hirsjärvi, S., Remes, P & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15.-17. painos. Helsinki. Tammi.

Husso, M. 1997. Heikkouden hetkiä parisuhdeväkivallassa. Teoksessa: Jokinen, E. 87-104. Toim. Ruumiin siteet. Vastapaino, Tampere.

Husso, M. 2003. Parisuhdeväkivalta. lyötyjen aika ja tila. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. 3 painos. Helsinki. sanoma Pro Oy.

Karhuvaara, M. Kaitue, S & Ruuhilahti, S. 2013. Lähisuhdeväkivallan kartoittaminen ja siihen puuttuminen lastenvalvojan työssä. Tampere. Juvenes Print-Suomen yliopistopaino Oy.

Kiviniemi, K. 2007. Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 70-85. Toim. Aaltola, J. & Valli, R. Juva. WS Bookwell Oy.

Laki.fi. 2016. Törkeä pahoinpitely. Viitattu 26.6.2016. http://www.laki24.fi/ririkokset-henkeen_terveyteen_kohdistuvat_rikokset-torkea_pahoinpitely/

L 9.8.2013/585. Eläinsuojelurikos. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 16.2.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=vainoaminen#L17>

L 22.7.2011/805. Esitutkintalaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 4.6.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110805?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=esitutkintalaki>

L 21.4.1995/578. Laiton uhkaus. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 15.2.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=t%C3%B6rke%C3%A4%20pahoinpitely#L25>

L 21.4.1995/578. Lievä pahoinpitely. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 15.2.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=t%C3%B6rke%C3%A4%20pahoinpitely#L21>

L 21.4.1995/57. Pahoinpitely. . Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 23.9.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001#L21>

L 21.4.1995/578. Pakottaminen. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 16.2.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=vainoaminen#L25>

- L 27.6.2014/509. Raiskaus. Säädos säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 15.2.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=t%C3%B6rke%C3%A4%20pahoinpitely#L20>
- L19.12.1889/39. Rikoslaki. Säädos säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 15.2.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001>
- L 13.12.2013/879. Vainoaminen. Säädos säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 16.2.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=vainoaminen#L25>
- L 60/1991. Yleissopimus lapsen oikeuksista. Säädos säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 28.8.2015.
<http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060>
- L 21.4.1995/578. Vapaudenriisto. Säädos säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 15.2.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=t%C3%B6rke%C3%A4%20pahoinpitely#L25>
- Lehtonen, A. & Perttu, S. 1999. Naisiin kohdistuva väkivalta. Tampere. Tammer Paino Oy.
- Lundberg, M. 2001. Vilja med förhinder. Polisernas samtal om kvinnomisshandel. Stocholm. Symposion
- Niemi-Kiesiläinen, J. 2004. Rikosprosessi ja parisuhdeväkivalta. Helsinki. WSOY.
- Nyqvist, L. 2001. Väkivaltainen parisuhde, asiakkuus ja muutos. Helsinki. PAINO-lama Oy.
- Ojuri, A. 2006. Parisuhdeväkivalta ja turvakotien naistyö. Teoksessa Perhe- ja lähisuhdeväkivalta. Auttamisen käytäntöjä. 16-39. Toim. Kainulainen, H., Ruohonen, M. & Ensi- ja turvakotien liitto. 20. Hämeenlinna. Karisto Oy:n kirjapaino
- Oranen, M. & Keränen, E. 2006. Lasten auttaminen. Teoksessa Perhe- ja lähisuhdeväkivalta. Auttamisen käytäntöjä. 63-83. Toim. Kainulainen, H., Ruohonen, M. & Ensi- ja turvakotien liitto. 65-67. Hämeenlinna. Karisto Oy:n kirjapaino.
- Piispa, M., Heiskanen, M., Kääriäinen, J. & Siren, R. 2005. Naisiin kohdistunut väkivalta 2005. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisu. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. Helsinki.
- Sippola, K. 2014. Pohjanmaan poliisilaitos. Haastattelu 25.9.2014.

Ronkainen, S., Pehkonen, L., Lindblom-ylänne, S & Paavilainen, E. 2011. Tutkimuksen voimasanat. Helsinki. Wsoypro.

Stolpe-Kaustinen, S. 2005. Mäns våld mot kvinnor och barn – vems ansvar? Mariehamn. Mariehams tryckeri Ab.

Suontausta-Kyläinpää, S. 2008. Perhesalaisuudet. Vaikenemisesta vapauteen. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Vantaa. Hansaprint Oy.

Vaasan ensi- ja turvakoti. 2016. Turvakoti. Viitattu 12.2.2016.
<http://www.vaasanturvakoti.fi/Sivut/turvakoti.aspx>

Valli, R. 2007. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1 Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalla tutkijalla. 100-112. Toim. Aaltola, J. & Valli, R. Juva. WS Bookwell Oy.

Vilkko, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki. Tammi

Väestöliitto. 2016. Parisuhdeväkivalta. Viitattu 16.5.2016.
http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhteesta/parisuhdevakivalta/

LIITE 1. Kyselylomake

KYSELYLOMAKE**Taustatietoja**

Sinun ikäsi:

Mikäli lapsia, lasten ikä:

Parisuhteen kesto vuosina:

Kuinka monta vuotta sitten väkivaltainen parisuhde on päättynyt?

Mikäli koit parisuhteessasi väkivaltaa, niin millaista. Voit valita yhden tai useamman.

- Fyysinen väkivalta
- Henkinen väkivalta
- Taloudellinen väkivalta
- Hengellinen väkivalta, johon liittyy uskonnollinen ulottuvuus
- Hoidon tai huolenpidon laiminlyönti
- Fyysisten ja psyykkisten perustarpeiden laiminlyönti
- sukupuoliyhteyteen pakottaminen
- raiskaus

Aika väkivaltaisessa parisuhteessa

Miten kuvailisit aikaasi parisuhteessasi?

Miten mahdolliset lapset suhtautuivat tilanteeseen?

Mikä oli se "viimeinen niitti" joka sai sinut lähtemään?

Millaisen tunteen lähtöpäätöksen tekeminen silloin sinussa herätti?

Aika väkivaltaisen parisuhteen jälkeen

Mikä oli ensimmäinen konkreettinen tekosi eron jälkeen?

Mitä sanoisit heille, jotka tällä hetkellä elävät väkivaltaisessa parisuhteessa?

Minkälaisena näet elämäsi vuoden kuluttua?

Olisin kiitollinen, jos antaisit luvan minulle kysellä kuulumisiasi vuoden päästä.

Jos haluat vastata silloin muutamaaan kysymykseen, niin laittaisitko ystävällisesti tähän minulle sähköpostiosoitteesi.

Sähköpostiosoite:

Lämmin kiitos osallistumisestasi kyselyyn!

Mari Wiklund

LIITE 2. jatkokyselylomake

JATKOKYSYMYKSET:

1. Miten ajattelet tällä hetkellä eroista? Ovatko ajatuksesi vajaassa vuodessa mahdollisesti muuttuneet ja mikäli ovat niin miten?
2. Miten näet tulevaisuuden ja mahdollisen uuden parisuhteen